⁊ perungit interius ipſuȝ to
tum: dicens.
Conſe ✠ crare ⁊ ſanctifi-
care digneris dn̄e deus
calicem iſtuȝ: per iſtā vnctio-
nem: ⁊ noſtrā bene ✠ dictio-
nem: in xp̄o Jeſu dn̄o noſtro
qui tecū viuit ⁊ regnat in vni
tate ſpūs ſancti deus: per oīa
ſecula ſeculoꝝ. ℟. Amen. Tū
depoſita mitra dicit ſuper ca
licem ⁊ patenam. ℣.
Dominus vobiſcum. ℟.
Et cū ſpiritu tuo. Oremus.
Omnipotens ſempiterne
deus: manibus noſtris
opem queſumꝰ tue benedicti-
onis infunde: vt per noſtraȝ
bene ✠ dictionē hoc vaſculū
⁊ patena ſanctificent̄ ⁊ corpo
ris ⁊ ſanguinis dn̄i noſtri Je
ſu xp̄i nouū ſepulchꝛū ſancti
ſpiritus gratia efficiant̄. Per
eundē dominū ⁊c. ℟. Amen.
Demū aſpergit calicem et pa-
tenam cū aqua benedicta. qd̄
fieri debet in omnibꝰ quarūli
bet benedictionibꝰ rerū. quo
facto abſtergi facit ꝑ aliquē
ſacerdotem patenā ⁊ calicem
cum mica panis: ⁊ bene mun
dari: deinde extерſiōes ꝓij-
ciunt̄ in ignē vel ſacrariū.

¶ De benedictione ſacer-
dotalium indumentoꝛū
in genere.

Pontifex ſacerdota-
lia indumēta bene-
dicere volens: ſtās
ſine mitra dicit. ℣.
Adiutoꝛiū nr̄m ī noīe dn̄i ℟.
Qui fecit celum ⁊ terram. ℣.
Dominus vobiſcum. ℟.
Et cū ſpiritu tuo. Oremus.
Omnipotens ſempiterne
deus: qui ꝑ Moyſen fa
mulum tuū pontificalia ⁊ ſa
cerdotalia atqȝ leuitica veſti
menta: ad explenduȝ miniſte
rium eoꝛū in ꝯſpectu tuo: ad
honoꝛē et decoꝛem nominis
tui fieri decreuiſti: adeſto ꝓ-
pitius īuocationibꝰ noſtris:
et hec indumēta ſacerdotalia
deſuꝑ irrigāte gratia tua: in-
genti benedictiōe: per noſtre
humilitatis ſeruitutem puri
✠ ficare: bene ✠ dicere: ⁊ con
ſe ✠ crare digner͛: vt diuinis
cultibꝰ ⁊ ſacris myſterijs: ap
ta ⁊ benedicta exiſtāt: ijſqȝ ſa-
cris veſtibꝰ. pōtifices: ſacer-
dotes ſeu leuite tui īduti: ab
oībus īpulſionibꝰ ſeu tēpta-
tionibus malignoꝝ ſpirituū
muniri ⁊ defenſi eſſe mereant̄
tuiſqȝ myſterijs apte ⁊ cōdi-
gne ſeruire ⁊ inherere: atqȝ in
his tibi placide ⁊ deuote pſe-
uerare t̄bue. p xp̄m dn̄ȝ nr̄m.
℟. Amē. Alia oꝛō. Oremus.
Deus inuicte virtutis au-
ctoꝛ: ⁊ omniū rerū crea-

toꝛ ac ſanctificatoꝛ:intēde ꝓ pitius ꝑces noſtras:ꝛ hec in dumenta leuitice ꝛ ſacerdota lis gloꝛie: miniſtris tuis fru enda: tuo oꝛe ꝓpꝛio bn̄✠ di cere:conſe✠crare ꝛ ſancti✠ ficare digneris : omneſq; eis vtētes:tuis myſterijs aptos ꝛ tibi in eis deuote ꝛ amabili ter ſeruiētes: gratos effici cō cedas. Per dn̄m nr̄m Jheſum xp̄m ꝛc. Deinde aſpergit ipſa indumenta aqua benedicta. Poterit etiā pontifex ſine mi tra ſtans ſup ipſa indumēta anteq̄ȝ aqua benedicta aſper gat: ſequentē benedictionē ſi ei placebit dicere. Oꝛemus.

Domine de⁹ omnipotēs: qui veſtimēta pontifici bus:ſacerdotib⁹:et leuitis in vſum tabernaculi federis ne ceſſaria. Moyſen famulū tu um agere iuſſiſti:eumq; ſpiri tu ſapientie ad id ꝑagendum repleuiſti: hec veſtimenta in vſuȝ ꝛ cultū myſterij tui ſan cti✠ficare:bene✠dicere: et conſe✠crare digneris: atq; miniſtros altaris tui: q̄ ea in duerint:ſeptifoꝛmis ſpiritus gratia dignanter repleri:atq; caſtitat⁹ ſtola:et beata facias cū bonoꝝ fructu operū mini ſterij congruentis imoꝛtali tate veſtiri. Per dominū no ſtrum Jeſum xp̄m ꝛc. Deinde aſpergit ipſa indumēta aqua bn̄dicta. vel etiā ſi placet po terit pontifex ſine mitra ſtās finitis ꝑcedētibus oꝛationi bus anteq̄ȝ indumenta aqua benedicta aſpergit. vel etiam obmiſſis omnib⁹ ꝑcedentib⁹ benedictionib⁹ ſequentē ſpe cialem dicere nominando in ea indumentū vel indumēta: qđ ſeu que benedicit.

¶ Specialis bn̄dictio cuiuſ libet indumenti. ℣.

Adiutoꝛiū nr̄m ī noīe dn̄i ℟. Qui fecit celum ꝛ terram. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cū ſpiritu tuo. Oꝛemus.

Deus omnipotens:bona rū virtutū datoꝛ:ꝛ om niū benedictionū larg⁹ infu ſoꝛ:ſupplices te rogamus:vt manib⁹noſtris opem tue be nedictionis infundas:ꝛ has caligas ꝛ ſandalia vel amictū vel Albam vel Cintoꝛiuȝ vel Stolā vel manipulū vel tuni cam vel dalmaticā vel plane tam diuino cultui ꝑparatam virtute ſancti ſp̄ūs bene✠di cere:ſancti✠ficare:ꝛ cōſe✠ crare digneris:ꝛ oīb⁹ ea vten tibus: gratiaȝ ſanctificatiōis ſacri myſterij tui benign⁹cō cede: vt in ꝯſpectu tuo ſancti et īmaculati atq; irrepꝛehen ſibiles appareant:ꝛ auxilium

miſericordie tue acquirant·
Per dñm noſtrũ ꝛc· Deinde
aſpergit ea aqua benedicta·

¶De benedictione mapparũ
ſeu lintheaminũ ſacri altaris
Pontifex Mappas
ſeu lintheamina ſa
cri altaris benedi
cturus: ſtans ſine
mitra dicit·℣·
Adiutoꝛiũ nr̃m ĩ noĩe dñi ℟
Qui fecit celum ⁊ terram·℣·
Dominus vobiſcum·℟·
Et cũ ſpiritu tuo· Oꝛemus·
Exaudi dñe pꝛeces nr̃as:
⁊ hec lintheamina ſacri
altaris vſui pꝛeparata: bene
✠ dicere ⁊ ſancti ✠ ficare dig
neris· Per xp̃m dominũ no
ſtrum·℟·Amen· Oꝛemus·
Domine de⁹ omnipotẽs:
qui oꝛnamẽta ⁊ linthea
mina facere Moyſen famulũ
tuũ: per quadragita dies do
cuiſti: que etiã Maria texuit
⁊ fecit in vſum miniſterij ta
bernaculi federis: ſancti ✠ fi
care: bene ✠ dicere ⁊ conſe ✠
crare digneris hec lintheami
na: ad tegendũ ĩuoluendũq̃
altare glo͛ioſiſſimi filij tui do
mini noſtri Jeſu xp̃i: qui tecũ
viuit et regnat in vnitate ſpi
ritus ſancti deus: per omnia
ſecula ſeculoꝝ·℟·Amẽ· Dein
de aſpergit ea aqua bñdicta·

¶De benedictiõe coꝛpoꝛaliũ
Pontifex coꝛpoꝛalia
benedicere volens
ſtans ſine mitra di
cit·℣·
Adiutoꝛiũ nr̃m ĩ noĩe dñi ℟
Qui fecit celum ⁊ terram·℣·
Dominus vobiſcum·℟·
Et cũ ſpiritu tuo· Oꝛemus·
Clementiſſime dñe deus
cuius inenarrabilis eſt
virtus: cuius myſteria archa
nis mirabilib⁹ celebꝛant̃: tri
bue queſum⁹: vt hoc linthea
men tue ꝓpitiationis bene ✠
dictione ſanctificet̃: ⁊ ad con
ſecrandũ ſuper illud coꝛpus
dei et dñi noſtri Jeſu xp̃i filij
tui dignũ efficiat̃· Per eundẽ
xp̃m dñm noſtrũ·℟·Amen·
Alia oꝛatio· Oꝛemus·
Omnipotens ſempiterne
deus: bene ✠ dicere: ſan
cti ✠ ficare: ⁊ cõſe ✠ crare di
gneris lintheamẽ iſtud ad te
gendũ: inuoluendũq̃ coꝛp⁹
⁊ ſanguinẽ dñi nr̃i Jeſu xp̃i fi
lij tui: qui tecũ viuit ⁊ regnat
in vnitate ſpirit⁹ ſancti deus
per omnia ſecula ſeculoꝝ·℟·
Amen· Alia oꝛatio· Oꝛemus·
Omnipotens deus: mani
bus noſtris opẽ tue be
nedictionis infunde: vt ꝑ no
ſtram bene ✠ dictionem hoc
lintheamen ſanctificet̃ ac coꝛ
poꝛis ⁊ ſanguinis redẽptoꝛis

noſtri:nouū ſudariū: ſpirit⁹ ſancti gratia efficiat. Per eundem dn̄m nr̄m Jeſum xp̄m filiū tuū:qui tecū viuit et regnat in vnitate ſpirit⁹ ſcti de⁹: p oīa ſecula ſeculoꝝ. ℟. Amē Deinde aſpergit ea aqua benedicta.

De bn̄dictiōe noue crucis. Qua crux ſeu tabula in qua crucifixus ē depict⁹. hoc modo benedicit. Paratis thure:thuribulo cū igne: ⁊ aqua bn̄dicta pontifex ſtās ſine mitra dicit. ℣.

Adiutoriū nr̄m ī noīe dn̄i ℟. Qui fecit celum ⁊ terram. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cū ſpiritu tuo. Oremus.

Bene ✠ dic dn̄e hanc crucem tuā:p quā eripuiſti mundū a poteſtate demonū ⁊ ſuperaſti paſſiōe tua ſuggeſtorē peccati: qui gaudebat ī preuaricatione primi hoīs:p vetiti ligni ſūptionē: qui cū deo patre ⁊ ſpiritu ſancto viuis ⁊ regnas in ſecula ſeculorū. ℟. Amē. Alia oīo. Orem⁹.

Rogam⁹ te dn̄e ſancte pater omnipotēs ſempiterne deus:vt digneris bene ✠ dicere hoc lignū crucis tue: vt ſit remediū ſalutare generi hūano:ſit ſoliditas fidei:bonorū operū pfectus ⁊ redēptio animarū ſit ſolamē ⁊ protectio: ac tutela cōtra ſeua iacula inimicoꝝ. Per dn̄m noſtrū Jeſum xp̄m filiū tuū qui tecū viuit ⁊ regnat in vnitate ſpirit⁹ ſancti deus. Deinde dicit voce mediocri extēſis manibus ante pectus pfationē.

Per omnia ſecula ſeculoꝝ. ℟. Amen. ℣. Dn̄s vobiſcū. ℟. Et cum ſpiritu tuo. ℣. Surſum corda. ℟. Habemus ad dn̄m. ℣. Gratias agamus dn̄o deo noſtro. ℟. Dignū ⁊ iuſtū eſt. Vere dignū ⁊ iuſtū eſt equū ⁊ ſalutare. Nos tibi ſemp ⁊ vbiq; gr̄as agere. Domine ſancte pr̄ oīpotens eterne deus. Cui⁹ ſanctū atq; terribile nomē: inter ceteras viſibiles creaturas: ligna quoq; fructifera laudare et benedicere nō ceſſant. Qui ī figuram vnigenite ſapiētie tue:ligno vite a pricipio paradiſū voluptatis ornaſti: vt eiuſdē fructus ſacroſācto myſterio pthoparentis noſtri genus mortē cauere: ⁊ vitā admoneres cuſtodire ppetuā. Quiq; nos vetite arboris a tactu iuſte mortis addictos: eiuſdē coeterne tibi ſapiētie dei ⁊ domini noſtri Jeſu xp̄i innoxia morte ad vitā miſericorditer reuocare dignat⁹ es. Te ſupplices exoram⁹: vt hoc ſingu

lare ſignū: quod ad exemplū
primi illius ſacratiſſimiqȝ ve
xilli: quo p̄cioſo ſanguine fi/
lij tui triūphaſti: fideliū tuo
rum deuotione compactum
erectūqȝ eſt: tua celeſti bene/
✠ dictiōe ſanctificare digne/
ris: vt omnib⁹ hic genuflectē
tibus ac tue maieſtati ſuppli
cantibus: largior ⁊ cordis cō
punctio: ⁊ admiſſoꝝ cōceda/
tur remiſſio: atqȝ intercedēte
ipſa victorioſiſſima vnigeni/
ti filij tui paſſione ⁊ tibi pla/
cita poſtulare ⁊ citius valeāt
poſtulata pcipere. Da queſu
mus clementiſſime pater: in
quo viuim⁹: mouemur: ⁊ ſu/
mus: vt quotiens triumphū
diuine humilitatis: que ſup/
biā noſtri hoſtis deiecit. ocu
lis intuemur: quotienſqȝ mē/
te recolimus: ⁊ contra hoſteȝ
ipſuȝ fiduciam fortitudinis:
⁊ maiorē tibi deuote humili/
tatis gratiam conſequamur.
Quaten⁹ in illo tremēdo tue
maieſtatis examine: cū pauē/
tibus elemētis: celorūqȝ tūc
cōmotis virtutibus: ſignum
iſtud glorificuȝ redēptionis
noſtre apparuerit in celo: ipi
de morte ad vitaȝ tranſire: ac
ppetua beate reſurrectionis
videre gaudia mereamur.
Qd ſequitur dicit plane legē
do: ita tamē q̄ a circūaſtanti
bus audiri poſſit. Per eundē
dn̄m noſtrū Jeſum xp̄m filiū
tuū: qui tecū viuit ⁊ regnat ī
vnitate ſpirit⁹ ſancti deus: p
omnia ſecula ſeculorum. ℟.
Amen. Oremus.
Deus qui beate crucis pa
tibulum: qd prius erat
ſceleratis ad penā: cōuertiſti
redemptis ad vitaȝ: concede
plebi tue: eius vallari p̄ſidio
cuius eſt armata vexillo. Sit
ei crux fidei fūdamentū: ſpei
ſuffragiū: in aduerſis defen/
ſio: in pſperis adiuuamē. ſit
ei in hoſtes victoria: ī ciuita/
te cuſtodia: in cāpis ptectio:
in domo fultura vt p eam pa
ſtor in futuro gregē cōſeruet
incolumem: que nobis agno
vincente cōuerſa eſt in ſalutē
Per eundeȝ dn̄m nr̄m Jeſum
xp̄m ⁊c. Alia orō. Oremus.
Sancti ✠ fica domine Je/
ſu xp̄e iſtud ſignaculuȝ
paſſionis tue: vt ſit inimicis
tuis obſtaculum: ⁊ credenti/
bus in te perpetuuȝ victorie
vexillum: qui cum deo patre
viuis ⁊ regnas in vnitate ſpi
ritus ſancti deus p omnia ſe
cula ſeculorum. ℟. Amen.
Tum offertur pōtifici thus
in nauicella aut alio vaſe: qd
pontifex ſtans ſine mitra be/
nedicit dicens. Oremus.

Domine deꝰ omnipotēs:
cui aſſtat exercitꝰ ange-
lorū cū tremore: quorū ſerui
tiū ſpirituale et igneū eſſe co-
gnoſcit: dignare reſpicere: be-
ne ✠ dicere ꝛ ſci ✠ ficare hāc
creaturā incenſi: vt oēs lang-
uores: omneſqꝫ infirmitates
cuncteqꝫ inſidie inimici: odo
rem eius ſentiētes effugiant:
ꝛ ſeparent a plaſmate tuo: vt
nunq̄ꝫ ledat a morſu antiqui
ſerpentis qd̄ ꝓcioſo filij tui
ſanguine redemiſti: qui tecuꝫ
ꝛ cū ſpū ſācto viuit ꝛ regnat
deus: per oīa ſecula ſeculorū.
℟. Amē. Quo facto pontifex
imponit thus in thuribulū.
deinde aſpergit crucem aqua
bn̄dicta: ꝛ mox eā incēſat. Tū
dicit adhuc ſtās ſine mitra.
Sancti ✠ ficet iſtud lignū
In noīe pa ✠ tris ꝛ fi ✠
lij ꝛ ſpiritꝰ ✠ ſancti. ꝛ benedi-
ctio illiꝰ ligni: in quo ſancta
mēbra ſaluatoris ſuſpēſa ſūt:
ſit in iſto ligno: vt orātes: in-
clinanteſqꝫ ſe ꝓpter deū ante
iſtam crucē: inueniant corpo
ris ꝛ anime ſanitatē. Per eun
dem dominū noſtruꝫ Jeſum
xp̄m filiū tuū: qui tecū viuit
ꝛ regnat ꝛc. ℟. Amen. Tū pō
tifex flexis ante crucem geni-
bus ipſam deuote adorat et
oſculatur. Idem faciunt qui-
cunqꝫ alij voluerint. Si vero
crux eſt ex metallo vel lapide
loco ꝓcedentis orationis vi-
delicet Sanctificet ꝛc. Ponti
fex ſtans ſine Mitra dicit ſe-
quentem orationē. Oremus.
Deus glorie: excelſe ſaba-
oth: fortiſſime emanuel
deus pater veritatꝭ. pater ſa-
piētie. pater beatitudinis. pa
ter illuminationis: ꝛ pulchri
tudinis: atqꝫ vigilatiōis no-
ſtre: qui mundum regis: qui
cūcta regna diſponis: qui es
bonorum collator muneruꝫ:
ꝛ bonorū omniū attributor:
cui omnes gētes: populi: tri-
bus ꝛ ligue ſeruiūt. cui aſtat
omnis angelorum legio: qui
largiris famulis tuis fideꝫ et
laudem nominis tui: vt debi
ta tibi oblata perſoluant: cui
prius fides offerentiū cōpla
cet. deinde ſacrificatur obla-
tio: queſumꝰ exorabilem miſe
ricordie tue pietatem: vt ſan-
cti ✠ fices tibi hoc ſignū cru
cis atqꝫ conſecres: quod tota
mentis deuotione famulorū
tuorū religioſa fides cōſtru-
xit: tropheum ſcilicꝫ victorie
tue: et redemptionis noſtre:
quod in amorem xp̄i trium-
phalis gloria ꝯſecrauit. Aſpi
ce hoc ſignum crucis inſupe-
rabile: p quod diaboli eſt ex-
inanita poteſtas: mortaliuꝫ
reſtituta libertas: licet fuerit

aliquādo in penam: ſed nunc verſa in honorem per gratiā. ⁊ que quondam reos puniebat ſupplicio: nunc ⁊ noxios abſoluit a debito: ⁊ tibi quid per hoc placere potuit niſi id per quod tibi placuit nos redimere: ⁊ nullū tibi debitum amplius munus eſt: q̄ȝ qđ tibi tūc corporis dedicauit affixio. nec tibi eſt magis familiaris oblatio: q̄ȝ que familiari manuū tuarū extenſione ſacrata eſt. Illis ergo manibus hanc crucem accipe: quib⁹ illam amplexus es. Et de ſanctitate illius hāc ſancti ✠ fica: ⁊ ſicuti per illā mūdus expiatus eſt a reatu: ita offerentiū famulorū tuorū anime deuotiſſime: huius crucis merito omni careāt ꝑpetrato peccato: et obtecta eniteſcant: illius ſucceſſib⁹ aſſiduis triūphorū radiet. hic vnigeniti filij tui dñi noſtri ſplendor diuinitatis fulgeat in auro. eniteat gloria paſſionis eius in ligno. i cruore rutilet noſtre mortis redemptio. In ſplendore criſtalli vite noſtre purificatio. ſit ſuorum protectio ſpei certa fiducia: eos ſimul cum gente ⁊ plebe fide cōfirmet. ſpe ⁊ pace conſociet. augeat triumphis. amplificet i ſecundis. ꝓficiat eis ad perpetuitatem temporis. ad vitā eternitatis. ⁊ vt eos temporali florēte gloria muniat ad ꝑpetuam redemptionis coronam: ⁊ ad regna celeſtia potēti virtute perducat: preſta ꝑ propitiationē ſanguinis ei⁹. per ipſum datorem: qui ſeipſum dedit redemptionē multis: qui ſe hoſtiaȝ pro delict⁹ offerre dignatus eſt. qui exaltatus i ligno crucis ſue: principat⁹ et poteſtates humiliauit: qui tecum ſydereo conſedet throno: indiſſolubili cōnexione ſpiritus ſancti: ꝑ infinita ſeculorū ſcl'a. ℟. Amen

Tum pōtifex flexis ante crucem genibus eā deuote adorat ⁊ oſculatur. Idem faciūt quicūq; alij voluerint.

¶ De benedictiōe ſacrorū vaſorum ⁊ aliorū ornamentorū in genere.

Pontifex ſacra Vaſa vel alia ornamenta bñdicē volēs: ſtās ſine mitra dicit. ℣.

Adiutoriū nr̄m i noīe dñi ℟. Qui fecit celum ⁊ terram. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cū ſpiritu tuo. Oremus.

Exaudi dñe pater clementiſſime ꝑces noſtras: et hec purificanda vaſa ⁊ ornamenta: ſacri altar⁹ atq; eccl'ie

tue ſacri miniſterij vſui p̄pa-
rata bene ✠ dicere ⁊ ſancti ✠
ficare digneris. Per xp̄m do-
minū noſtrum. ℞. Amen.

Alia oratio. Oremus.

Omnipotens ſempiterne
deus: a quo oīa imūda
purgant̄: ⁊ in quo oīa purga-
ta clareſcūt: ſupplices filij tui
omnipotentiā tuā inuocam⁹
vt ab his vaſis: ornamētis et
miniſterijs que tibi offerunt
famuli tui: oīs ſpiritus imū-
dus cōfuſus longe diſcedat:
⁊ per tuā bene ✠ dictionē ad
vſum ⁊ miniſteriū ſancti alta-
ris et eccleſie tue ſanctificata
ꝑmaneāt. Per xp̄m dn̄m no-
ſtrū. ℞. Amen. Deinde aſper-
git ea aqua benedicta.

De benedictione Taberna-
culi ſiue vaſculi pro eucha-
riſtia cōſeruanda.

Pontifex tabernacu-
lum ſiue vaſculū ꝑ
cōſeruanda eucha-
riſtia bn̄dicere vo-
lens: ſtās ſine mitra dicit. ℣.
Adiutoriū nr̄m ī noīe dn̄i ℞.
Qui fecit celum ⁊ terram. ℣.
Dominus vobiſcum. ℞.
Et cū ſpiritu tuo. Oremus.

Omnipotens ſempiterne
deus: maieſtatē tuā ſup-
plices dep̄camur: vt vaſculū
hoc ꝑ corpore filij tui dn̄i no-
ſtri Jeſu xp̄i in eo condendo
fabricatuz: bene ✠ dictionis
tue grā dicare digneris. Per
eundē dn̄m nr̄m ⁊c. ℞. Amen

Tū aſpergit illud aqua bene-
dicta.

De benedictione Capſaruz
pro reliquijs ⁊ alijs ſanctua-
rijs includendis.

Pontifex Capſas ꝑ
reliquijs ⁊ alijs ſā-
ctuarijs includen-
dis benedicere vo-
lens: ſtans cū mitra dicit. ℣.
Adiutoriū nr̄m ī noīe dn̄i ℞.
Qui fecit celum ⁊ terram.

Oremus dilectiſſimi nob̄
deū patrē omnipotentē
vt qui oīa per vnigenitum fi-
lium ſuū: in virtute ſpūs ſan-
cti valde bona creauit: ipē no-
bis indignis ad conſecratio-
nem harū capſaruz: reliquijs
ſanctorū ſuorū recondendis
paratarū: rorem gratie ſue cle-
menter infūdere dignet̄. Per
eundē dominū noſtrū Jeſuz
xp̄m filium ſuū qui cū eo vi-
uit ⁊ regnat in vnitate eiuſdē
ſpirit⁹ ſancti de⁹. Deinde de-
poſita mitra extēſis manib⁹
ante pectus dicit p̄fationē.

Per omnia ſecula ſeculoꝝ
℞. Amen. ℣. Dn̄s vobiſ-
cum. ℞. Et cū ſpiritu tuo. ℣.
Surſum corda. ℞. Habemus
ad dn̄m. ℣. Gratias agamus

dño deo noſtro. ℞. Dignū ⁊
iuſtū eſt. Uere dignū ⁊ iuſtū
eſt equū ⁊ ſalutare. Nos tibi
ſemꝑ et vbiqꝫ gratias agere.
Dñe ſancte pater omnipotēs
eterne deus et ineſtimabilis:
deus ineffabilis: deus miſe-
ricordiarū: ⁊ deus totius cō-
ſolatiōis. Qui Moyſi famu-
lo tuo ꝑcepiſti: vt iuxta exem
plar quod ei in monte demō-
ſtraſti: archam de lignis ipu
tribilibus cōſtrueret: ⁊ eā au
ro mundiſſimo circūdaret: i
qua vrna aurea: māna celeſti
plena: cū tabulis teſtamenti:
digito maieſtatis tue ɔſcrip-
tis: in teſtimoniū futuris ge
nerationib⁹ ſeruari deberet:
quiqꝫ noſtris ſeculis: eadem
ſacratius intelligenda mani-
feſtaſti: dum corpus vnici fi
lij tui: opere ſpirit⁹ ſancti: de
incorrupta virgine conceptū
⁊ anima rationali viuificatū
omni plenitudīe referſiſti: te
ſuppliciter imploram⁹ omni-
potēs de⁹: pater domini no-
ſtri Jeſu xp̄i: ex quo oīs pa-
ternitas in celo ⁊ in terra no-
minat̄: vt hec vaſcula: ſancto
rum tuorū honoribus ꝑpa-
rata: eiſdeꝫ ſanctis tuis inter-
cedentibus: celeſti bene ✠ di
ctione ꝑfundere digneris: q̄-
tenus qui horum patrocinia
requirunt: ipſis intercedenti
bus cuncta ſibi aduerſantia:
te adiuuante ſuperare: et om-
nia cōmode ꝓfutura: habun
dantia largitatis tue merean
tur inuenire: et ſicut illi te in-
ſpirante ſpiritualiū nequitia
rū verſutias cauere: ⁊ huma-
nitus exquiſita tormenta: nō
ſolum cōtemnere ſed etiā pe-
nitus euincere xp̄o dño con-
fortante potuerūt: ita ipſoꝝ
merita venerantibus: et reli-
quias humiliter amplectēti-
bus: contra diaboluꝫ ⁊ ange-
los eius. contra fulmina: ful
gura ⁊ tēpeſtates. contra cor
ruptum aerem: ⁊ mortes ho-
minū vel animaliū: cōtra fu-
res ⁊ latrones: ſiue gentiū in
curſiones. contra malas be-
ſtias ⁊ ſerpentiū atqꝫ reptan
tium diuerſiſſimas formas.
contra malorū hominū adin
uentiones peſſimas. eorūdeꝫ
ſanctoꝝ tuorū precibus com
placatus. dexterā inuicte po
tentie tue ad depulſionē no-
ciuorū: ⁊ defenſionē ꝓficuo-
rum ſemper et vbiqꝫ ꝓpitius
oſtende. Os ſequit̄ dicit pla-
ne legendo ita tamen q̄ a cir-
cūſtantibus poſſit audiri.
Per eundē dominū noſtruꝫ
Jeſum xp̄m filiuꝫ tuū: qui te-
cum viuit ⁊ regnat in vnitate
ſpiritus ſancti deus: per oīa
ſecula ſeculorum. ℞. Amen.

Tū adhuc ſine mitra ſtās dicit. ℣. Dominꝰ vobiſcū. ℟. Et cū ſpiritu tuo. Oremus.

Domine deus oīpotēs: q vt murmur īſani populi compeſceres: ⁊ ſacerdotiuꝫ Aaron tibi placitū cōprobares. virgam eiꝰ aridam germinare: et flores fructiferos ꝓducere feciſti: eandēqꝫ in archa teſtamenti ꝓ ſigno virtutis tue poni iuſſiſti: ſed ⁊ nobis eodeꝫ ꝑſagio: xp̄m in ara crucis arefactuꝫ: citiſſima reſurrectione reflоreſcere: ⁊ ī eccleſia nouiſſimo tēpore reſuſcitanda per mortē ſuā: die ac nocte fructificare demōſtraſti: te queſumꝰ indulgentiſſime generis hūani ꝓuiſor: vt hec vaſcula ſanctoꝝ tuoꝝ receptaculo preparata: ita gratuita gratia ſancti ✠ fices: vt vbicūqꝫ in tuo noīe prolata fuerint: intercedentibꝰ habitatorū tuorū meritis: cuncta aduerſa ꝺpellas ⁊ nullifices: et oīa vtilia multiplices atqꝫ cuſtodias: quatenus fideles tui magnitudine ſiue vniuerſitate beneficioꝝ tuoꝝ: ī parte modica reliquiarū integra ſanctorū corpora ſe ꝑcepiſſe gratulent̄: ⁊ per tēporalia loca ipſorū precibus impenſa: ad eterna cuꝫ eis gaudia poſſidenda fiducialiꝰ animent̄. Per eundem dominuꝫ ⁊c. ℟. Amen. Tū aſpergit eas aqua benedicta.

De benedictione Signi vel Campane.

Signum vel Campana benedicēda. debet benedici anteq̄ꝫ ponatur in campanili hoc ordine. In primis debet campana ipſa ita ſuſpēdi ⁊ ſituari vt cōmode poſſit intus ⁊ extra tāgi: tractari ⁊ circuiri. deinde prope ipſam cāpanā benedicendā. parat̄ pōtifici faldiſtoriuꝫ. Vas aque benedicēde. Aſperſoriū. Vas cuꝫ ſale. Lintbea mūda ad extergenduꝫ campanā quando opus erit. Vas olei ſancti infirmorū. ſanctū chriſma. Thimiama. thus. mirrha. et thuribuluꝫ cum igne. Diaconus etiam accipit Amictū: albam cingulū: manipulū: ſtolam ⁊ dalmaticā albi coloris. Quibus ordinatis Pōtifex in ſacriſtia aut alio cōuenienti loco paratus Amictu: alba: cingulo: ſtola: pluuiali albi coloris: ⁊ mitra ſimplici: baculum paſtoralē manu geſtās. venit prope campanā: vbi ſedēs ſuꝑ faldiſtoriū ibideꝫ ſibi paratuꝫ dicit cū miniſtris pſalmos ſequētes videlicet.

Miſerere mei de⁹: ſm mag nam miſericordiã tuã.
Totus dicit̃ cũ Gloria p̃ri. et Sicut erat. Alius pſalmus.
Deus in nomĩe tuo ſaluũ me fac: et in virtute tua iudica me.
Deus exaudi orationem meã: aurib⁹ pcipe verba oris mei.
Qm̃ alieni inſurrexerunt ad- uerſũ me ꝛ fortes queſierunt animã meã: ꝛ non ꝓpoſuerũt deũ ante conſpectũ ſuũ.
Ecce enim de⁹ adiuuat me: ꝛ dñs ſusceptor eſt aĩe mee.
Auerte mala inimicis meis: ꝛ ĩ veritate tua diſpde illos.
Volũtarie ſacrificabo tibi: ꝛ ꝯfitebor nomini tuo dñe qm̃ bonum eſt.
Quoniã ex omni tribulatio- ne eripuiſti me: ꝛ ſuper inimi cos meos deſpexit ocul⁹ me⁹.
Gloria patri. Sicut erat.
Alius pſalmus.
Miſerere mei de⁹ miſerere mei: quoniã in te confi dit anima mea.
Et ĩ vmbra alaꝝ tuaꝝ ſpera bo: donec tranſeat iniqtas.
Clamabo ad deũ altiſſimũ: deũ qui benefecit mibi.
Miſit de celo ꝛ liberauit me: dedit in obprobrium concul cantes me.
Miſit de⁹ miſericordiã ſuam ꝛ veritatẽ ſuã et eripuit aĩam meam de medio catulorũ leo nũ: dormiui conturbatus.
Filij hominũ dentes eorũ ar ma ꝛ ſagitte: ꝛ lingua eorum gladius acutus.
Exaltare ſup celos deus: ꝛ ĩ omnẽ terrã gloria tua.
Laqueum parauerunt pedi- bus meis: et incuruauerunt animã meam.
Foderũt ante faciẽ meam fo- ueam: ꝛ inciderũt in eam.
Paratum cor meũ deus pa- ratum cor meum: cantabo et pſalmum dicam.
Exurge gloria mea exurge pſalterium et cythara: exur- gam diluculo.
Confitebor tibi in populis domine: ꝛ pſalmum dicam ti bi in gentibus.
Quoniã magnificata eſt vſ- qꝫ ad celos miſericordia tua: ꝛ vſqꝫ ad nubes veritas tua.
Exaltare ſup celos deus: et ſup omnẽ terrã gloria tua.
Gloria patri. Sicut erat.
Alius pſalmus.
Deus miſereat̃ nr̃i ꝛ bñdi cat nob: illumĩet vultũ ſuũ ſup nos ꝛ miſereat̃ nr̃i.
Vt cognoſcamus ĩ terra viã tuã: ꝛ in omnibus gentibus ſalutare tuum.
Confiteant̃ tibi populi de⁹ cõfiteant̃ tibi populi oẽs.
Letent̃ ꝛ exultent gentes qm̃

iudicas populos in equitate ⁊ gentes in terra dirigis.
Confiteantᷣ tibi populi deꝰ cõfiteantᷣ tibi populi oẽs: terra dedit fructũ ſuum.
Benedicat nos deus deꝰ noſter bñdicat nos deus: ⁊ metuant eũ oẽs fines terre.
Gloria patri. Sicut erat.

Alius pſalmus.

Deus in adiutoriũ meum intende: domine ad adiuuandũ me feſtina.
Confundantᷣ ⁊ reuereantᷣ: q querunt animã meã.
Auertantᷣ retrorſuꝫ ⁊ erubeſcant: q volũt mihi mala.
Auertantᷣ ſtati erubeſcẽtes: qui dicũt mihi euge euge.
Exultent ⁊ letentᷣ in te oẽs q querũt te: ⁊ dicant ſemꝑ magnificetᷣ dominꝰ qui diligũt ſalutare tuum.
Ego vero egenus et pauper ſum: deus adiuua me.
Adiutor meꝰ ⁊ liberator meꝰ es tu: dñe ne moreris.
Gloria patri. Sicut erat.

Alius pſalmus.

Inclina dñe aurem tuam ⁊ exaudi me: quoniã inops ⁊ pauper ſum ego.
Cuſtodi animã meã quoniã ſanctꝰ ſum: ſaluũ fac ſeruũ tuum deus meꝰ ſperantẽ in te.
Miſerere mei domĩe quoniã ad te clamaui tota die: letifica animaꝫ ſerui tui: qm̃ ad te dñe animã meã leuaui.
Quoniã tu dñe ſuauis ⁊ mitis ⁊ multe miſericordie: omnibus inuocantibus te.
Auribus ꝑcipe dñe orationem meã: et intende voci deprecationis mee.
In die tribulationis mee clamaui ad te: q2 exaudiſti me.
Nõ eſt ſimilis tui ĩ dijs dñe ⁊ nõ eſt ſcd̃m opera tua.
Omnes gentes quaſcũqꝫ feciſti venient: et adorabũt coram te dñe: et glorificabunt nomen tuum.
Qm̃ magnꝰ es tu ⁊ faciẽs mirabilia: tu es deus ſolus.
Deduc me dñe ĩ via tua ⁊ ingrediar ĩ veritate tua: letetur cor meũ vt timeat nomẽ tuũ.
Confitebor tibi dñe deꝰ meꝰ in toto corde meo: et glorificabo nomẽ tuũ ineternũ.
Quia miſericordia tua magna eſt ſuꝑ me: ⁊ eruiſti animã meã ex inferno inferiori.
Deus iniqui ĩſurrexerũt ſuꝑ me ⁊ ſynagoga potentiũ que ſierũt animã meam: ⁊ nõ ꝓpoſuerũt te in cõſpectu ſuo.
Et tu domine deus miſerator ⁊ miſericors: patiẽs ⁊ mľte miſericordie ⁊ verax.
Reſpice in me ⁊ miſerere mei da imperiũ tuũ puero tuo: ⁊ ſaluũ fac filium ancille tue.

Fac mecum ſignum in bono vt videant qui oderunt me et confundantur: quoniam tu domine adiuuiſti me ⁊ conſolatus es me.
Gloria patri. Sicut erat.
Tum ſurgit pontifex ⁊ ſtans cū mitra benedicit ſal ⁊ aquā dicens.
Exorcizo te creatura ſalis per deū ✠ viuū. per deū ✠ verū. per deū ✠ ſanctū. per deū qui te per Heliſeū ꝓphetam in aquā mitti iuſſit vt ſanaretur ſterilitas aque: vt efficiaris ſal exorcizatum in ſalutem credentiū: vt ſis omnib⁹ te ſumentib⁹ ſanitas anime ⁊ corporis: et effugiat atq; diſcedat ab eo loco in quo aſperſum fueris: omnis fantaſia ⁊ nequitia: ac verſutia diabolice fraudis: omniſq; ſpiritus īmundus: adiurat⁹: per eum q̄ ventur⁹ eſt iudicare viuos ⁊ mortuos ⁊ ſeculū per ignem. ℞. Amen. Deinde depoſita mitra dicit. ℣.
Dn̄e exaudi orōnē meā. ℞. Et clamor me⁹ ad te vēiat. ℣. Dominus vobiſcum. ℞. Et cū ſpiritu tuo. Oremus.
Immenſam clementiā tuā omnipotēs eterne de⁹ humiliter imploramus: vt hāc creaturam ſalis: quā in vſum generis humani tribuiſti: bene ✠ dicere et ſancti ✠ ficare tua pietate digneris: vt ſit oībus eū ſumentibus ſalus mētis et corporis: vt quicq̄d ex eo tactum vel reſperſum fuerit: careat oī imūdicia: omniq; impugnatione ſpiritualis nequitie per virtutē dn̄i noſtri Jheſu xp̄i: qui ventur⁹ eſt iudicare viuos ⁊ mortuos ⁊ ſeculum per ignē. ℞. Amen.
Tum accepta Mitra extenſa dextra ſuper aquā ſtans abſolute dicit.
Exorcizo te creatura aque in nomīe dei pa ✠ tris omnipotētis. et in noīe Jeſu xp̄i fi ✠ lij eius dn̄i noſtri: et in virtute ſpirit⁹ ✠ ſancti: vt fias aqua exorcizata: ad effugandū omnē poteſtatem inimici: et ipſum inimicū eradicare et explantare valeas: cū angelis ſuis apoſtaticis: per virtutem eiuſdem dn̄i noſtri Jeſu xp̄i: qui ventur⁹ eſt iudicare viuos ⁊ mortuos ⁊ ſeculum per ignē. ℞. Amen. Deinde depoſita mitra dicit.
Dn̄e exaudi orōnē meā. ℞. Et clamor me⁹ ad te vēiat. ℣. Dominus vobiſcum. ℞. Et cū ſpiritu tuo. Oremus.
Deus qui ad ſalutē humani generis: maxima queq; ſacramēta in aquarū ſubſtantia cōdidiſti: adeſto ꝓpitius

inuocationibꝰ noſtris: et ele-
mento huic multimodis pu-
rificationibꝰ ꝑparato virtutẽ
tue bene ✠ dictionis infũde
vt creatura tua myſterijs tu-
is ſeruiẽs: ad abijciendos de-
mones: morboſq; pellẽdos:
diuine gratie ſumat effectuꝫ:
vt quicquid in domibꝰ vel in
locis fideliuꝫ hec vnda aſper
ſerit: careat omni ĩmundicia:
liberet a noxa. Non illic reſi-
deat ſpiritus peſtilẽs: nõ au-
ra corrũpens: diſcedant oẽs
inſidie latẽtis inimici: ⁊ ſi qd
eſt qđ aut incolumitati habi
tãtiũ ĩuidet: aut quieti: aſper
ſione huius aque effugiat: vt
ſalubritas per inuocationeꝫ
tui ſancti nomĩs expetita: ab
omnibꝰ ſit ĩpugnationibꝰ de-
fenſa: per virtuteꝫ dñi noſtri
Jeſu xpi: qui venturꝰ eſt iudi
care viuos ⁊ mortuos ⁊ ſecu-
lum per ignem. ℟. Amen.
Alia oratio. Oremus.
Bene ✠ dic dñe hãc aquaꝫ
benedictiõe celeſti: et aſ-
ſiſtat ſuꝑ eam virtus ſpiritꝰ
ſancti: vt cũ hoc vaſculuꝫ ad
inuitandos filios eccleſie ꝑ-
paratum: in ea fuerit tinctuꝫ:
vbicũq; poſtmodũ ſonuerit
eiꝰ tinitus: procul recedat vir
tus ĩſidiantiũ: vmbra fantaſ-
matum: incurſio turbinum:
percuſſio fulminũ: leſio ton-
truorũ: calamitas tempeſta-
tum: omniſq; ſpiritꝰ procel-
larũ: ⁊ cum clangorem illius
audierint filij chriſtianorum
creſcat in eis deuotionis au-
gmentum: vt feſtinantes ad
pie matris eccleſie gremium:
cantent ibi in eccleſia ſancto-
rum canticũ nouũ in laudes
eorum: deferentes in ſono: ꝑ-
coniuꝫ tube: modulationem
pſalterij: exultationẽ organi:
ſuauitatem tympani: iocũdi-
tatem cymbali: deprecantes
dominũ celi pro ſceleribus ⁊
pro omnibꝰ neceſſarijs ſuis:
quatenus ĩuitare valeant in
templo ſancto tuo ſuis obſe-
quijs ⁊ precibus: multitudi-
nem exercitus angelorum: et
intercedentibus omniũ ſan-
ctoruꝫ meritis impetrare qđ
popoſcerint mereantur. Sal-
uator mundi deus: qui cũ pa
tre ⁊ ſpiritu ſancto viuis ⁊ re
gnas in ſecula ſeculorum. ℟.
Amen. Poſt hec põtifex mit-
tit ſal in aquã in modum cru
cis: ſemel dicens.
Hec cõmixtio ſalis et aque
efficiatur ſalutare ſacra-
mentuꝫ in nomine pa ✠ tris
⁊ fi ✠ lij ⁊ ſpiritus ✠ ſancti.
Quo facto ſuper ſal et aquaꝫ
cõmixtos dicit. ℣.
Dominus vobiſcum. ℟.
Et cũ ſpiritu tuo. Oremus.

Deus inuicte virtutis au-
ctoꝛ: ⁊ inſuperabilis im
perij rex: ac ſemꝑ magnificuſ
triũphatoꝛ: qui aduerſe dña-
tionis vires repꝛimis: q̄ ini-
mici rugiẽtis ſeuitiã ſuperas
qui hoſtiles nequitias potẽ-
ter expugnas: te dñe tremen-
tes ⁊ ſupplices deꝑcamur: ac
petimus: vt hanc creaturã ſa
lis ⁊ aque dignãter aſpicias:
benignus illuſtres. pietatis
tue roꝛe ſctifices: vt vbicũq;
aſperſa fuerit per inuocatio-
nem tui ſancti nominis: oĩs
infeſtatio ĩmũdi ſpirit⁹ abij-
ciatur: terroꝛq; venenoſi ſer-
pentis ꝓcul pellat̃: ⁊ p̄ſentia
ſancti ſpirit⁹ nobis miſericoꝛ
diam tuã poſcentibus vbiq;
adeſſe dignet̃. Per dñm nr̃m
⁊c. ℞. Amẽ. His peractis põ-
tifex accepta mitra: incipit la
uare campanã cũ dicta aqua
⁊ miniſtri pꝛoſequunt̃ lotio-
nẽ: lauãtes eã totaliter intus
et extra. deinde eã cũ lintheo
mũdo extergũt. Pontifice in
terim cũ mitra ſedente ⁊ cum
alijs miniſtris dicente p̄s.

Lauda aĩa mea dñz lauda-
bo dñm ĩ vita mea: pſal-
lam deo meo quãdiu fuero.
Nolite confidere in pꝛincipi
bus: in filijs hominũ in qui-
bus nõ eſt ſalus.
Exibit ſpirit⁹ eius ⁊ reuerte-
tur in terrã ſuã: in illa die pe-
ribunt oẽs cogitatiões eoꝝ.
Beat⁹ cui⁹ de⁹ iacob adiutoꝛ
ei⁹: ſpes ei⁹ in dño deo ipſi⁹ q̄
fecit celuz ⁊ terrã mare: ⁊ oĩa
que in eis ſunt.
Qui cuſtodit veritatẽ ĩ ſecu-
lum facit iudiciũ iniuriã pa-
tientib⁹: dat eſcã eſurientib⁹.
Dñs ſoluit cõpeditos: dñs
illuminat cecos.
Dñs erigit eliſos: dominus
diligit iuſtos.
Dñs cuſtodit aduenas pu-
pilluz ⁊ viduã ſuſcipiet: ⁊ vi-
as peccatoꝝ diſperdet.
Regnabit dominus ĩ ſecula
deus tuus ſyon: ĩ generatiõe
⁊ generationem.
Gloꝛia patri. Sicut erat.

Alius pſalmus.

Laudate dñm qm̃ bonus
eſt pſalmus: deo nr̃o ſit
iocũda decoꝛaq; laudatio.
Edificãs hieruſalẽ dñs: diſ-
perſiones iſrael cõgregabit.
Qui ſanat cõtritos coꝛde: et
alligat contritiones eoꝛũ.
Qui numerat multitudinez
ſtellaꝝ: ⁊ oĩb⁹ eis noĩa vocat
Magnus dñs noſter ⁊ mag-
na virtus eius: ⁊ ſapientie ei⁹
nõ eſt numerus.
Suſcipiens manſuetos dñs
humiliãs autem peccatoꝛes
vſq; ad terram.
Pꝛecinite dño in cõfeſſione:

pſallite deo noſtro ĩ cythara
Qui operit celum nubibus:
⁊ parat terre pluuiam.
Qui ꝓducit in montib⁹ fenũ
⁊ herbã: ſeruituti hominũ.
Qui dat iumẽtis eſcam ipſo-
rum: ⁊ pullis coruorũ inuo-
cantibus eum.
Non in fortitudine equi vo-
luntatẽ habebit: nec in tybijſ
viri beneplacitũ erit ei.
Beneplacituȝ eſt dño ſup ti-
mentes eũ: ⁊ in eis qui ſperãt
ſuper miſericordia eius.
Gloria patri. Sicut erat.

Alius pſalmus.

Lauda hieruſalem dñm:
lauda deũ tuũ ſyon.
Qm̃ ↄfortauit ſeras portaꝝ
tuaꝝ: bñdixit filijs tuis in te
Qui poſuit fines tuos pacẽ
⁊ adipe frumẽti ſatiat te.
Qui emittit eloquiũ ſuũ ter
re: velociter currit ſermo ei⁹.
Qui dat niuẽ ſicut lanã: ne-
bulã ſicut cinerẽ ſpargit.
Mittit criſtalluȝ ſuum ſicut
buccellas: ante faciem frigo-
ris eius quis ſuſtinebit.
Emittet verbum ſuum ⁊ li-
quefaciet ea: flabit ſpirit⁹ ei⁹
⁊ fluent aque.
Qui annunciat verbum ſuũ
iacob: iuſticias ⁊ iudicia ſua
iſrael.
Non fecit taliter omnĩ natio
ni: et iudicia ſua non manife-
ſtauit eis.
Gloria patri. Sicut erat.

Alius pſalmus.

Laudate dñȝ de celis: lau-
date eum in excelſis.
Laudate eum omnes angeli
eius: laudate euȝ omnes vir-
tutes eius.
Laudate eum ſol ⁊ luna: lau
date eũ omnes ſtelle ⁊ lumẽ.
Laudate eum celi celoruȝ: et
aque que ſuper celos ſũt lau-
dent nomen domini.
Quia dixit et facta ſunt: ipſe
mãdauit ⁊ creata ſunt.
Statuit ea in ſeculum ⁊ in ſe-
culuȝ ſeculi: preceptũ poſuit
⁊ nõ preteribit.
Laudate dñm de terra: dra-
cones ⁊ omnes abyſſi.
Ignis grãdo nix glacies ſpi-
ritus procellarũ: que faciunt
verbum eius.
Montes et oẽs colles: ligna
fructifera ⁊ omnes cedri.
Beſtie ⁊ vniuerſa pecora: ſer
pentes ⁊ volucres pennate.
Reges terre ⁊ oẽs ppl̃i: prin-
cipes ⁊ oẽs iudices terre.
Iuuenes ⁊ virgines ſenes cũ
iuniorib⁹ laudent nomen do
mini: quia exaltatum eſt no-
men eius ſolius.
Cõfeſſio ei⁹ ſup celũ ⁊ terrã:
⁊ exaltauit cornu populi ſui.
Hymnus omnibus ſanctis
eius: filijs iſrael populo ap-

propinquanti ſibi.

Cantate dño canticũ nouũ: laus eius ĩ eccleſia ſanctoꝝ.

Letet̃ iſrael in eo q̃ fecit eũ: et filie ſyon exultẽt in rege ſuo.

Laudent nomen eius in choro: in tympano et pſalterio pſallant ei.

Quia beneplacitũ eſt domino in populo ſuo: ⁊ exaltauit manſuetos in ſalutem.

Exultabũt ſancti ĩ gloria: et letabunt̃ in cubilib⁹ ſuis.

Exultatiões dei in gutture eorum: et gladij ancipites in manibus eorum.

Ad faciẽdã vindictã ĩ nationib⁹: increpatiões ĩ populis

Ad alligandos reges eoꝝ in compedib⁹: ⁊ nobiles eorum in manicis ferreis.

Ut faciãt ĩ eis iudiciũ ↄſcriptũ: gloria hec eſt oĩb⁹ ſctĩs ei⁹.

Laudate dñm ĩ ſctĩs ei⁹: laudate eũ ĩ firmamẽto ꝟtut⁹ ei⁹.

Laudate eũ in virtutib⁹ eius laudate euꝫ ſm̃ multitudineꝫ magnitudinis eius.

Laudate eum in ſono tube: laudate euꝫ in pſalterio ⁊ cythara.

Laudate eum in tympano et choro: laudate eũ in cordis ⁊ organo.

Laudate eũ in cymbalis beneſonantib⁹ laudate eum in cymbalis iubilatiõis: omnis ſpirit⁹ laudet dominũ.

Gloria patri. Sicut erat.

Quibus finitis ſurgit pontifex cũ mitra ⁊ cũ pollice dextre man⁹ facit ab extra ſupra campanã de oleo ſancto infirmorũ ſignũ cruc̃. quo facto depoſita mitra dicit Orem⁹.

Deus qui p̃ ſanctũ Moyſen legiferum famulum tuũ: tubas argenteas fieri p̃cepiſti: quas dũ leuite tẽpore ſacrificij clangerẽt: ſonitu dulcedinis populus monit⁹ ad te ad orandum fieret p̃paratus: ⁊ ad celebranda ſacrificia conueniret: quarũq; clangore etiã hortatus ad belluꝫ: tela ꝓſterneret aduerſantiũ. p̃ſta queſum⁹: vt hoc vaſculum ſancte tue eccleſie p̃paratum: a tuo ſancto ſpiritu: per nr̃e humilitatis ſeruitiũ ſancti ✠ ficetur: vt per illius tactum ⁊ ſonitũ: fideles ĩuitentur ad ſanctã matrẽ eccleſiã: ⁊ ad premiũ ſupernũ. Et cũ melodia illi⁹ auribus inſonuerit populorũ: creſcat ĩ eis deuotio fidei: et amor ſpiritualis: ꝓcul pellant̃ oẽs inſidie inimici: fragor grãdinũ: ꝓcella turbinũ: ĩpetus tẽpeſtatũ: tẽperent̃ infeſta tonitrua: ventorũ flamĩa fiãt ſalubriter ac moderate ſuſpenſa: ꝓſternat aereas tẽpeſtates dextera tue

ꝟtutis vt hoc audiētes tinti
nabulū tremeſcāt ꝛ fugiāt añ
crucis in eo depictū vexillū:
cui flectit̄ oē genu: celeſtium:
terreſtriū: ꝛ infernoꝝū: quod
ipſe deus nr̄ Jeſus xp̄s p̄ſta-
re dignet̄: qui abſorpta mor-
te p patibulū crucis regnat ī
gloria dei patris: cū eodem ꝛ
ſpiritu ſancto: p omnia ſecu-
la ſeculoꝝ. ℟. Amen. Ponti-
fex accepta mitra: extergit cū
lintheo mūdo crucem a ſe fa-
ctam. deinde inchoat ſcola p
ſequente antiphonam.

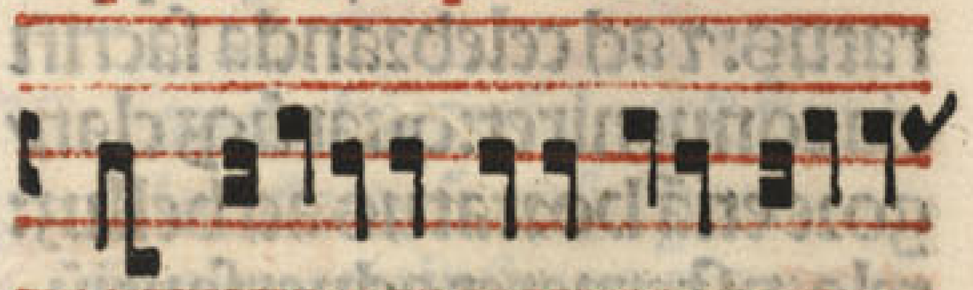

Uox domini ſup aq̄s mltas

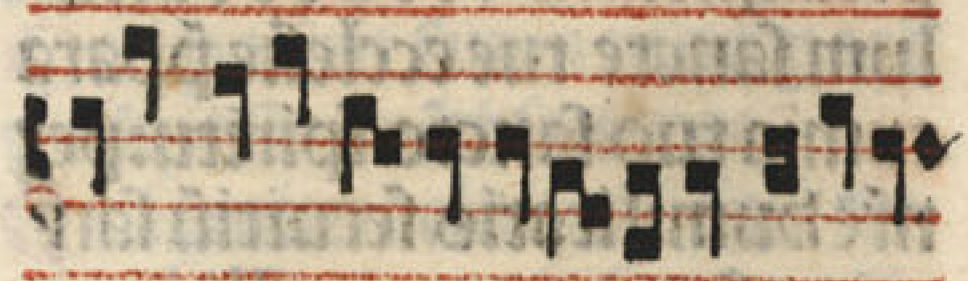

de⁹ maieſtat⁹ itonuit domi-

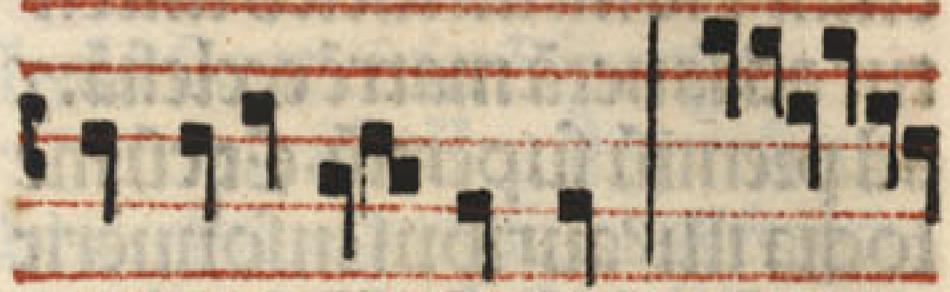

nus ſup aq̄s mltas. Euouae
Vox dñi in virtute: p̄s.
vox dñi ī magnificētia.
Uox dñi ɔfringēt⁹ cedros: ꝛ
cōfringet dñs cedros libani.
Et cōminuet eas tanq̄ȝ vitu
lum libani: ꝛ dilectus quēad
modū filius vnicorniū.
Uox dñi intercidētis flāmaȝ
ignis vox dñi ɔcutientis de-
ſertū: ꝛ cōmouebit dominus
deſertum cades.
Uox dñi p̄parātis ceruos et
reuelabit cōdenſa: et in tēplo
eius omnes dicent gloriā.
Dñs diluuiū ībabitare facit
ꝛ ſedebit dñs rex ineternū.
Dñs ꝟtutē pplo ſuo dabit:
dñs bñdicet pplo ſuo i pace.
Gloria patri. Sicut erat.
Deinde repetit̄ aña. Interim
pontifex cū mitra ſtans facit
cū pollice dextre man⁹ d̄ oleo
ſancto infirmoꝝū. vij. cruces
exterius ſup cāpanā. et dein-
tus cū chriſmate quatuor pa
ri diſtantia: dicens dum quā
libet crucem facit.
Conſe ✠ cret̄ et ſactificet̄
dñe ſignū iſtud in noīe
pr̄is et filij ꝛ ſpūs ſcti. in ho-
norē ſcti talis pax tibi. Dein-
de finitis aña et p̄s. ac factis
crucib⁹ p̄dictis: pōtifex ſtās
depoſita mitra dicit Orem⁹.
Omp̄s ſempiterne de⁹: q
ante archā feder⁹ p clan
gorē tubaꝝ: muros lapideoſ
qb⁹ cingebat̄ aduerſātiū exer
cit⁹ cadere feciſti. tu hoc tin-
tinabulū celeſti bñ ✠ dictiōe
pfūdere: purificare: ſcificare:
ꝛ ɔſecrare digner⁹: vt añ ſoni-
tum ei⁹ effugiāt ignita iacula
inimci: pcuſſio fulminū: īpe-
tus lapidum: leſio tēpeſtatū

vt ad īterrogationē ꝓpheticā
Quid eſt tibi mare ꝙ fugiſti:
ſuis motib⁹ cū iordanico re-
troactis fluento reſpondeāt·
A facie dn̄i mota ē terra: a fa-
cie dei iacob· Qui cōuertit pe
tram ſolidā in ſtagnū aque: ⁊
rupem in fontes aquarū· Nō
ergo nobis domine non no-
bis: ſʒ nomini tuo da gloriaʒ
ſm̄ miſericordiaʒ tuā: vt cum
preſens hoc vaſculū: ſicut re-
liqua altaris vaſa: ſacro chriſ-
mate tangit̄: et oleo ſacroſan-
cto vngit̄: tua bene ✠ dictio-
ne ſanctificetur: ⁊ quod arte
aut metalli ſpecie non poteſt
fieri dignum: fiat tua benedi-
ctione ꝑfuſuʒ: vt quicūqʒ ad
ſonitum eius cōuenerint: ab
omnib⁹ inimici tēptationib⁹
liberent̄ ī corpore: ⁊ a prauis
cogitationibus mundent̄ in
mente: ſempqʒ fidei catholi-
ce documēta ſectent̄: atqʒ tue
conſolationis gratiā percipe
re mereant̄· Saluator mundi
cui flectitur omne genu: cele-
ſtium: terreſtriū ⁊ infernorū
qui cuʒ patre ⁊ ſpiritu ſancto
viuis et regnas deus ī ſecula
ſeculorū· ℟· Amen· Tū ſedet
pontifex ⁊ accepta mitra īpo
nit in thuribulo Thimiama
thus ⁊ mirrhā: ſi haberi poſ-
ſunt: alioquin que ex īpis ha
bentur: quib⁹ impoſitis thu-
ribulum ipſum ſupponit̄ cā-
pane ſeu ſigno vt totū fumū
recipiat: ſcola interim cātan-
te antiphonam·

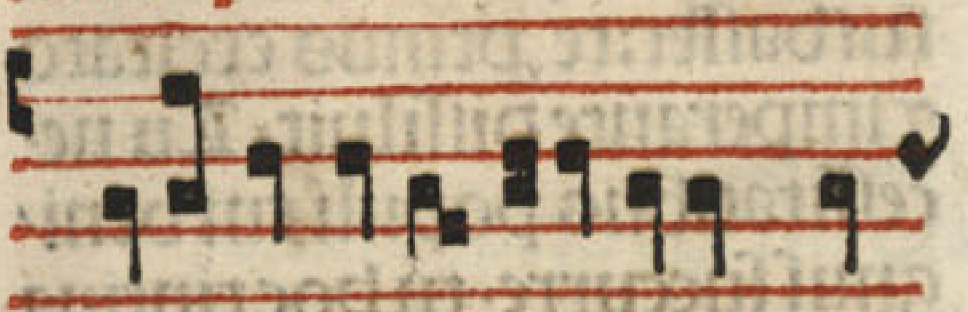

Deus in ſancto via tua· quis

deus magnus ſicut deus

noſter· Euouae· Pſalmus·
Viderunt te aque deus vi
derunt te aque et timue-
runt: ⁊ turbate ſunt abyſſi·
Multitudo ſonitus aquaꝝ:
vocem dederūt nubes·
Etenim ſagitte tue tranſeūt
vox tonitrui tui in rota·
Illuxerunt coruſcationes
tue orbi terre: cōmota eſt et
contremuit terra·
In mari via tua et ſemite tue
ī aquis multis: ⁊ veſtigia tua
nō cognoſcentur·
Deduxiſti ſicut oues popu-
lum tuum: in manu Moyſi ⁊
Aaron·
Gloria patri· Sicut erat·
Quib⁹ dictis depoſita mitra
ſurgit pōtifex ⁊ dicit Oremꝰ·

Omnipotens dñator xp̄e q̄ ſm carnis aſſumptionem: dormiens in naui: dum oborta tempeſtas maria conturbaſſet: te ꝓtinus excitato ⁊ imperante diſſiluit. Tu neceſſitatibus populi tui benignuſ ſuccurre. tu hoc tintinabulū ſpiritus ſancti rore perfunde: vt ante ſonitum illius ſemꝑ fugiat bonoꝝ inimic⁹: īuitet̄ ad fidem popul⁹ chriſtianus: hoſtilis terreat̄ exercitus: confortet̄ in dn̄o per illud populus tuus cōuocat⁹ atq3 ſicut ſuꝑ dauiticā cytharam delectat⁹ deſuꝑ deſcēdat ſpirit⁹ ſanct⁹. et vt Samuele crinigero agnū mactante: in holocauſto tuo rex eterni imperij. fragor auraꝝ turbā repulit aduerſantiū. Ita dū huius vaſculi ſonitus trāſierit per nubila. eccleſie tue cōuentum. manus cōſeruet angelica fruges: credentiuȝ mentes ⁊ corpora ſaluet protectione ſempiterna: per te Jeſu xp̄e: q̄ viuis ⁊ regnas ī vnitate eiuſdem ſpirituſ ſancti deus: per oīa ſecula ſeculoꝝ. ℟. Amen.

Demū diaconus ſacris veſtibus albi coloris parat⁹ dicit.

Dominus vobiſcum. ℟. Et cum ſpiritu tuo.

Sequentia ſancti Euangelij ſecundū Lucam.

In illo tēpore: Intrauit Jeſus in quoddā caſtellū: ⁊ mulier quedā Martha nomine excepit illū in domū ſuam ⁊ huic erat ſoror noīe Maria: que etiaȝ ſedens ſecus pedes dn̄i audiebat verbum illius. Martha autē ſatagebat circa frequēs miniſteriū. Que ſtetit ⁊ ait: Dn̄e non eſt tibi cure ꝙ ſoror mea reliquit me ſolā miſtrare. Dic ergo illi vt me adiuuet. Et reſpondēs dixit illi dn̄s. Martha Martha: ſolicita es et turbaris erga plurima. Porro: vnū eſt neceſſarium. Maria optimā partem elegit: que non auferet̄ ab ea.

Finito Euangelio pōtifex oſculat̄ librū Euangeliorū per vnuȝ ex miniſtris ſibi porrectum. Tum ꝑducit ſuꝑ campanā benedictam ſignuȝ crucis: et diſcedēs reuertitur ad locum vbi paramēta accepit: in quo dimiſſis ſacris veſtibus vadit in pace.

¶ De benedictione ⁊ impoſitione Crucis ꝓficiſcentib⁹ in ſubſidium ⁊ defenſionē fidei xp̄iane ſeu recuperationē terre ſancte.

Rofecturus ī ſubſidiū ⁊ defenſionem fidei xp̄iane ſeu recuperationeȝ terre ſancte genuflectit ante ponti

ficem: corã quo vn⁹ miniſtrorum tenet crucẽ benedicendã illi īponẽdã. Tũ põtifex ſtãs ſine mitra dicit ſup crucẽ. ℣. Adiutoriũ nr̃m ĩ noĩe dñi ℟. Qui fecit celum ⁊ terram. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cũ ſpiritu tuo. Oremus.

Omnipotẽs de⁹: qui crucis ſignũ: precioſo filij tui ſanguine dedicaſti. quiq₃ per eandẽ cruce₃ filij tui dñi noſtri Ieſu xp̄i mundũ redimere voluiſti: et per virtute₃ eiuſdẽ venerabilis crucis: humanũ genus ab antiqui hoſtis cyrographo liberaſti: te ſuppliciter exoramus: vt digneris hanc crucẽ paterna pietate bene ✠ dicere: ⁊ celeſtem ei virtutẽ ⁊ gratiã impartiri: vt quicũq₃ eam in paſſionis ⁊ crucis vnigeniti tui ſignu₃ ad tutelam corporis ⁊ anime ſup ſe geſtauerit: celeſtis gratie plenitudinẽ in ea ⁊ munimen: valeat tue benedictiõis accipere: ⁊ queadmodu₃ virgam Aaron ad rebelliũ perfidiam repellendã benedixiſti: ita ⁊ hoc ſignum tua dextera bene ✠ dicas: ⁊ contra omẽs diabolicas fraudes: virtute₃ ei tue defenſionis impendas vt portantib⁹ illud anime pariter ⁊ corporis proſperitatẽ cõferat ſalutarẽ: ⁊ ſpiritualia in eis dona multiplicet. Per eundẽ xp̄m dominũ noſtrũ. ℟. Amen. Deinde pontifex aſpergit crucẽ ipſam aqua benedicta ⁊ ſup recepturũ ipſã dicit. Oremus.

Domine Ihesu xp̄e fili dei viui: qui es verus ⁊ omnipotẽs deus: ſplẽdor ⁊ imago patris et vita eterna: qui tuis diſcipulis aſſeruiſti: vt quicunq₃ vult poſt te venire ſemetipſum abneget: et ſuam crucẽ tollẽs: te ſequat̃: queſumus ĩmenſam clementiã tuã: vt hunc famulũ tuũ qui iuxta verbũ tuũ ſeipſum abnegare: ſuãq₃ cruce₃ tollere: ⁊ te ſequi: ac contra inimicos nr̃os ꝓ ſalute populi tui electi ꝓperare et pugnare deſiderat: ſemꝑ ⁊ vbiq₃ ꝓtegas: ac a periculis omnib⁹ eruas: ⁊ a vinculo peccatorũ abſoluas: acceptumq₃ votũ ad effectũ deducas optatũ. Tu dñe qui es via: veritas ⁊ vita: ⁊ in te ſperantiũ fortitudo: eius iter bene diſponas: ⁊ ꝓſpera cuncta ꝯcedas: vt inter p̄ſentis ſeculi anguſtias: tuo ſemper auxilio gubernet̃. Mitte ei domine angelũ tuũ Raphaelẽ: qui Thobie comes fuit in itinere ſuo: eiuſq₃ patrẽ a corporis cecitate liberauit: ⁊ in eundo et redeundo ſit ei defenſor con-

tra omnes viſibiles ⁊ inuiſibi/
les hoſtis inſidias: et omnē
mentis ⁊ corporis ab eo ceci/
tatem repellat: qui cū deo pa
tre ⁊ ſpiritu ſancto viuis ⁊ re
gnas de?: per oīa ſecula ſecu/
lorū. ℟. Amē. Tum pontifex
īponit illi crucē dicens.

Accipe ſignū crucis. in no
mine patris ⁊ filij ⁊ ſpiri
tus ſancti. in figuram crucis
paſſiōis ⁊ mortis xp̄i: ad tue
corporis ⁊ anime defenſionē
vt diuine bonitatis gr̄a poſt
iter expletum ſaluus ⁊ emen/
datus ad nos valeas remea/
re. Per xp̄m dominū noſtrū.
Demū pontifex aſpergit cru/
ceſignatuꝫ aqua benedicta. q
genuflexus oſculatur manuꝫ
pontificis ⁊ diſcedit.

¶ De benedictiōe Armorū.

Pontifex benedictu
rus Arma: que ali/
quis miniſtroꝝ co
rā eo tenet: aut ſup̄
altare vel aliquā menſam po/
nunt̄ ſtās ſine mitra dicit. ℣.
Adiutoriū nr̄m ī noīe dn̄i ℟.
Qui fecit celum ⁊ terram. ℣.
Dominus vobiſcum. ℟.
Et cū ſpiritu tuo. Oremus.

Signaculum ⁊ benedictio
dei omnipotentis pa ✠
tris et fi ✠ lij ⁊ ſpirit? ✠ ſan/
cti: deſcendat ſup̄ hec arma: ⁊
ſup̄ induenteꝫ ea: quibus ad
tuendā iuſticiam induat̄. Ro
gamus te dn̄e deus: vt illum
protegas ⁊ defendas: qui vi/
uis ⁊ regnas deus per oīa ſe/
cula ſeculoruꝫ. ℟. Amen.

Alia oratio. Oremus.

Deus omnipotēs: in cui?
manu victoria plena cō
ſiſtit: quiqꝫ etiā Dauid ad ex/
pugnandū rebellem Goliam
vires mirabiles tribuiſti: cle
mentiā tuā humili p̄ce depo/
ſcimus: vt hec arma almifica
pietate bene ✠ dicere digner?
⁊ concede famulo tuo. N. ea/
dē geſtare cupienti: vt ad mu
nimen ac defenſionem ſancte
matris eccleſie: pupilloꝝ ⁊ vi
duarū: contra inuiſibiliuꝫ et
viſibiliū hoſtiū impugnatio
nem ipſis libere et victorioſe
vtat̄. Per xp̄m dn̄m noſtrum
℟. Amen. Deinde aſpergit ea
aqua bn̄dicta.

¶ De benedictione Enſis.

Pontifex Enſem be/
nedicere volēs illo
cui tradend? eſt co
ram eo genuflecten
te: quē vnus ex miniſtris co/
ram eo tenet: ſtās ſine mitra
dicit. ℣.
Adiutoriū nr̄m ī noīe dn̄i ℟.
Qui fecit celum ⁊ terram. ℣.
Dominus vobiſcum. ℟.
Et cū ſpiritu tuo. Oremus.

Bene ✠ dicere digneris q̄ſumus dn̄e Enſem iſtū: ⁊ hunc famulū tuū: qui euȝ te inſpirāte ſuſcipere deſiderat: pietatꝭ tue cuſtodia munias: ⁊ illeſuȝ cuſtodias. Per xp̄m dn̄m noſtrū. ℟. Amen. Deinde aſpergit ipſū Enſem aqua bn̄dicta: ⁊ tradit eū illi dicēs

Accipe Enſem iſtum in nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpiritus ſancti: ⁊ vtaris eo ad defenſionē tuā: ac ſancte dei eccleſie: ⁊ ad confuſionē inimicoꝝ crucis xp̄i ac fidei xp̄iane. ⁊ quantū humana fragilitas ꝑmiſerit cum eo nemineȝ iniuſte ledas: quod ipſe tibi p̄ſtare dignetur qui cū patre ⁊ ſpiritu ſācto viuit ⁊ regnat deus in ſecula ſeculoꝝ.

¶ De benedictione ⁊ traditione Vexilli bellici.

Pontifex vexillū bellicū quod vnus ex miniſtris coꝛaȝ eo tenet bn̄dicere volens: ſtās ſine mitra dicit. ℣. Adiutoꝛiū nr̄m ī noīe dn̄i ℟. Qui fecit celum ⁊ terram. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cū ſpiritu tuo. Oꝛemus.

Omnipotens ſempiterne deus: qui es cūctoꝝ benedictio: ⁊ triūphantiū foꝛtitudo: reſpice ꝓpitius ad preces humilitatis noſtre: ⁊ hoc vexillum qd̄ bellico vſui p̄paratuȝ eſt: celeſti bene ✠ dictione ſanctifica: vt cōtra aduerſarias ⁊ rebelles natiōes: ſit validuȝ tuoq̧ munimine circumſeptum. ſitq̧ inimicis chꝛiſtiani populi terribile: ac intercedentibus ſanctiſ tuis ſolidamentū et victoꝛie certa fiducia. tu enī es deus q̄ conteris bella: et celeſtis p̄ſidij ſperantibus in te p̄ſtas auxilium. Per dn̄m ⁊c̄. ℟. Amē. Deinde aſpergit vexillum aq̄ benedicta. Tum ſedēs accepta mitra genuflexo coꝛam eo illo cui vexillum tradendum eſt conſignat ei ipſum vexillum dicens.

Accipe vexillum celeſti benedictione ſanctificatū: ſitq̧ inimicꝭ populi chꝛiſtiani terribile: ⁊ det tibi dominꝰ gratiam: vt ad ipſius nomen et honoꝛem cum illo hoſtiuȝ cuneos potēter penetres incolumis ⁊ ſecurꝰ. Deinde dat ei oſculuȝ pacis dicens. Pax tibi. qui ſurgit ⁊ diſcedit.

¶ Sequitꝛ Tertia pars huius operis.

¶ Tertia pars incipit in qua
de quibuſdā officijs eccleſia-
ſticis agitur. Et pꝛimo de fe-
ria quinta in Cena domini.

Ac die in to
to oꝛbe chꝛi
ſtiano chꝛiſ-
ma ⁊ oleum
ſanctum ac
oleū cathe-
cuminoꝛuꝫ
conficiunt̄. Dominus enī Je-
ſus xp̄s poſtq̄ꝫ cū diſcipulis
cenauit: ⁊ eoꝛum pedes lauit:
chꝛiſma cōficere docuit. Jpa
quippe pedum lotio ſicut ait
papa Fabianus nouū ſignifi
cat baptiſmū: qd̄ ſancti chꝛiſ-
matis vnctiōe ꝑficit̄ ⁊ cōfir-
matur. Singulis itaqꝫ annis
hoc ſacramentū hac die eſt in
nouandū: qꝛ nouū eſt ſacra-
mentū: ⁊ vetus in eccleſia cō-
cremandū: hoc ꝑfecto a ſan-
ctis apoſtolis ⁊ eoꝝ ſucceſſo
ribus accepimus. Hoc ſancta
Romana eccleſia ⁊ Antioche-
na: a tēpoꝛe apoſtoloꝝ cuſto
dit. hoc Conſtantinopolita-
na. Hieroſolomitana Alexan
drina. ⁊ Ephesina eccl'ie tenēt

¶ Mane itaqꝫ ſacriſta vel ille
ad quē ſpectat: omnia que ad
chꝛiſmatis cōſecrationem ac
oleoꝝ hmōi cōfectionē neceſ
ſaria ſūt. parat videlicꝫ: Tres
ampullas oleo mundiſſimo
plenas: quas in ſacrario po-
nit: ⁊ diligēter cuſtodit. Unā
ad oleum infirmoꝛū. Aliā ad
oleū cathecuminoꝝ. Tertiaꝫ
q̄ maioꝛ ſit ad chꝛiſma. et hec
tertia cooperiri debet de pan
no ſerico albo. Pꝛima autē et
ſecūda de ſerico pāno alteri⁹
coloꝛis ſint cooperte. Duas
mappulas mundas ſiue vela
ꝓ Diaconis q̄ ampullas oleo
rum ꝓ chꝛiſmate ⁊ oleo cathe
cuminoꝛū de ſacriſtia ad cho
rū poꝛtare debēt. et vltra hec
faldiſtoꝛiū ⁊ Credentiā ꝯſue-
tam. Paratur etiā alia ſedes ī
p̄ſbyterio ab oppoſito altarꝫ
iuxta gradus circa finē p̄ſby-
terij ⁊ ante ipſam ſedē verſus
altare parat̄ mēſa mappis oꝛ-
nata: que ſit iuxta ſedeꝫ inter
ipſam ⁊ altare. iuxta dictā ſe-
dem hinc ⁊ inde. magis tamē
ad fineꝫ p̄ſbyterij poſita ſint
ſcāna ꝓ. xij. ſacerdotibus: ita
vt ibidē ſedētes facies vertāt
ad altare. Deinde hoꝛa cōpe-
tenti pontifex venit ad eccle-
ſiā: vbi ſe parat ad miſſam oī-
bus pontificalib⁹ oꝛnamētis
p̄cioſis albi coloꝛis. parāt ſe
etiā miniſtri pontificis: ⁊ vl-
tra illos duodecim p̄ſbyteri.
ſeptē Diaconi. ſeptē Subdia-
coni. Acolyti ⁊ alij neceſſarij:
oēs veſtib⁹ albi coloꝛis oꝛdi-

ni ſuo cõgruentib⁹: quib⁹ oi-
bus paratis: ꝓcedũt ad alta-
re ꝓceſſionaliter hoc modo.
In primis ꝓcedit Thurifera-
rius: quẽ ſequunť duo cero-
ferarij. poſt hos ſeptẽ Sub-
diaconi bini ꝛ bini: ꝛ in tertio
loco tres ſimul vadũt. Tum
ſeptem Diaconi etiam bini ꝛ
bini: ꝛ ĩ tertio loco tres. poſt
hos: duodecim p̃ſbyteri bini
ꝛ bini. quos ſequiť Subdia-
conus librũ Euãgelioꝝ por-
tans ante pectus: cũ manipu
lo in eo repoſito. deinde dia-
conus: ꝛ a dextris ei⁹ capella
nus aſſiſtẽs: quos demũ põ-
tifex ſequiť incedens mediuſ
inter duos digniores Cano-
nicos eccleſie. aut in dignita-
te cõſtitutos ſi pontifex ſit ĩ
eccleſia ſua: alioquin ibit me-
dius inter Diaconũ: ꝛ aſſiſtẽ
tem. Et ſi pontifex ſit archi-
epiſcopus vel patriarcha. ꝛ ĩ
eccleſia ſua: portať etiã in hu
iuſmodi ꝓceſſiõe crux: p vnũ
ex miniſtr⁹ ad hoc ordinatũ:
qui medi⁹ inter ceroferarios
incedit. Duodeci pb̃ri ſuo or
dine iuxta bãchos in fine p̃ſ-
byterij poſitos. hinc et inde
ſtabũt vel ſedebũt aut genu-
flectẽt ꝓut tẽpus poſtulabit
facies ſemꝑ ad altare verten-
tes. poſt eos ſtabũt ſeptẽ dia
coni. et poſt diaconos ſeptẽ
Subdiaconi in gradib⁹ p̃ſby-
terij. Põtifex vero poſtq̃ an
te altare ꝑuenerit. facit cõfeſ-
ſionẽ. incipiť Introitus. ꝛ ꝓ-
cediť in miſſa more conſueto
vſq; ad illũ locu; canõis: vbi
diciť. **Per quẽ hec omnia dñe
ſemꝑ bona creas.** excluſiue.
Priuſq̃ ergo pontifex verba
ipſa dicat facta reuerentia ſa-
cramẽto in altari conſecrato:
retrahit ſe ad partẽ Ep̃le alta
ris vbi ſuꝑ aliũ calicẽ vacuũ
abluit digitos ꝛ ad purifica-
toriũ extergit: ꝛ ablutio vſq;
poſt cõionẽ pontificis reſer-
uať. tum facta iterũ ſacramẽ-
to reuerentia deſcẽdit primũ
gradũ altaris: ꝛ ibidẽ accepta
mitra vadit ad dictã ſedẽ ſibi
paratã in p̃ſbyterio ab oppo-
ſito altaris: ꝛ ſedet ſuꝑ ipſa;:
verſa facie ad altare. dictam
menſa; ante ſe habens. circũ-
ſtantib⁹ miniſtris. Sacerdo-
tib⁹ ꝛ alijs paratis p̃dictis in
ſuis locis manẽtibus. Tunc
Archidiacon⁹ ſtans apud põ
tificem: dicit alta voce ĩ tono
lectionis.

Oleum infirmorũ. Et mor
vnus Subdiacon⁹ ex ſeptem
paratis p̃dictis cu; duobus

Acolytis hinc ⁊ inde aſſocia-
tus: vadit ad ſacriſtiã: vbi ac
cipiens ampullã olei qđ ꝑ in
firmis ↄſecrari debet: cooper
tam vt inuenit: portat eã ſini
ſtro brachio amplexatã ante
põtificẽ: vbi eã tradit ĩ mani-
bꝰ Archidiaconi plane dicẽs.
Oleum infirmorum. Archidia-
conus pſentat illam põtifici
ad bñdicendũ idẽ dicẽs: col-
locans eã corã eo ſupra men-
ſam ſupradictaʒ. Põtifex ſur-
gens cũ mitra: exorcizat ⁊ be-
nedicit illud voce ſũmiſſa: ita
tñ q̄ a circũaſtãtibꝰ ſacerdo-
tibꝰ audiri poſſit: abſolute di-
cens.
Exorcizo te imũdiſſime ſpiritꝰ: oĩſqʒ in-
curſio ſathane: ⁊ oẽ fantaſma
Jn noĩe pa ✠ tris ⁊ fi ✠ lij et
ſpiritꝰ ✠ ſancti. vt recedas ab
hoc oleo: vt poſſit effici vn-
ctio ſpiritalis ad corroborã-
dum templũ dei viui: vt in eo
poſſit ſpũs ſanctꝰ habitare ꝑ
nomẽ dei pr̄is oĩpotẽtis et ꝑ
nomẽ dilectiſſimi filij eiꝰ do-
mini noſtri Jeſu xp̄i. Deinde
depoſita mitra bñdicit ipſuʒ
oleum dicens eadẽ voce. ℣.
Dominus vobiſcum. ℟.
Et cũ ſpiritu tuo. Oremus.
Emitte queſumꝰ dñe ſpi-
ritũ ſanctũ paraclitum
de celis: in hanc pinguedineʒ
oliue: quã de viridi ligno ꝓ-
ducere dignatꝰ es: ad refectio
nem mẽtis ⁊ corporis: vt tua
ſancta bene ✠ dictione ſit oĩ
hoc vnguento celeſtis medi-
cine puncto: tutamen mẽtis
et corpis: ad euacuãdos oẽs
dolores: oĩnes infirmitates:
omnẽqʒ egritudinẽ mentis ⁊
corporis vnde vnxiſti ſacer-
dotes: reges: ꝓphetas ⁊ mar
tyres tuos. ſit chriſma tuum
ꝑfectũ nobis dñe a te benedi
ctum: ꝑmanens in viſceribꝰ
noſtris. in noĩe dñi noſtri Je
ſu xp̄i. ℟. Amẽ. His expletis
oleũ ipſum eo modo quo ap-
portatũ fuit: ad ſacrariuʒ re-
portatur: ⁊ diligentiſſime cõſer
uatur. Tũc pontifex reaſſũp-
ta mitra ſedet et lauat manꝰ:
tum ſurgit et cũ mitra cũ mi-
niſtris ſuis: ceteris ſacerdoti
bus et alijs paratis in locis
ſuis manentibꝰ: accedit vſqʒ
ad gradũ altaris: vbi depoſi-
ta mitra: facit reuerentiam ſa
cramẽto. tum aſcẽdit ad alta-
re: ⁊ incipiẽs vbi dimiſerat vi
delicet. Per quem hec oĩa ⁊c.
procedit in miſſa vſqʒ ad cõ-
munionẽ corporis ⁊ ſanguinis
incluſiue. quã põtifex ipſe ſo
lus ſumit. Quo facto Diaco-
nus ponit hoſtiã conſecratã
pro craſtina die reſeruandã. ĩ
calicẽ ſeu vaſculuʒ ad hoc pa-
ratum: et reuerenter collocat

ipſam ſuper mediuꝫ altaris.
Deinde pontifex poſtq̃ȝ ſe cō
municauerit ⁊ purificauerit:
ac etiā p̄rimaȝ digitorū ablu-
tionem ex alio calice ſumpſe-
rit: facta reuerentia ſacramen
to in altari poſito: in ſecūdo
gradu altaris mitraȝ accipit:
⁊ redit ad p̄dictam ſedem cuȝ
miniſtris ſuis ⁊ alijs aſſiſtē-
tibus eo ordine quo p̄miſſuȝ
eſt: ⁊ ibi cuȝ mitra ſedet. Tūc
Archidiaconꝰ ſtans apud pō
tificem dicit alta voce ī tono
lectionis.

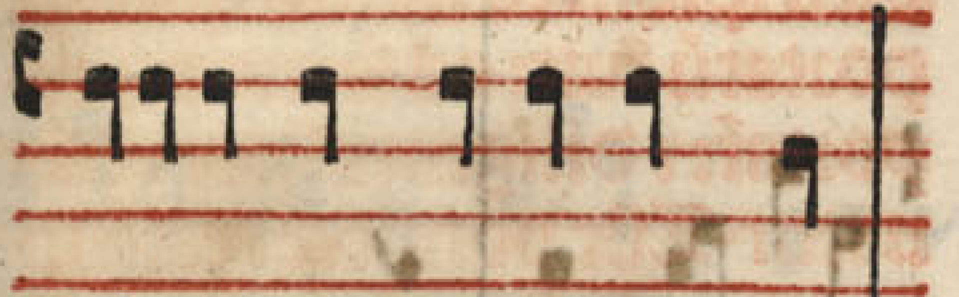

Oleum ad ſanctū chriſma.
Et mox eadē voce ⁊ tono ſub
iungit.

Oleum cathecuminorū.
Quo dicto duodecim p̄sbyte
ri: ſeptē Diaconi: ⁊ ſeptē Sub
diaconi parati predicti ⁊ alij
miniſtri quot neceſſarij fue-
rint eo ordine quo venerunt
pergūt ad ſacrariū ad deferē-
dum cuȝ oī decore ⁊ reuerē-
tia: oleum chriſmale ⁊ oleum
cathecuminoꝝ: miniſtris ta-
men pontificis cum eo rema
nentibꝰ: qui oblato ſibi thu-
ribulo imponit incenſuȝ ⁊ be
nedicit more ſolito. Incedūt
autē redeuntes ad chorū cuȝ
ampulliſ: hoc ordine. Primo
Thuriferarius cū thuribulo
fumigāte: quem ſequit̄ Sub-
diaconus Crucē deferēs me-
dius inter duos Acolytos cū
cereis ardentibꝰ. Tū duo cā-
tores cantātes verſus. O re-
demptor. vt infra habentur.
quos ſequūt̄ bini ⁊ bini Sub
diaconi ⁊ Diaconi. deīde vnꝰ
Subdiaconus portās vaſcu
lum cū balſamo. tū duo Dia-
coni ampullas olei ad ſanctū
chriſma: ⁊ ꝓ oleo cathecumi-
norum portantes: qui habent
mappulas mundas ſiue vela
ad collum: quorū extremita-
tes ante pectus dependēt: te-
nentes ipſas ampullas ſini-
ſtris brachijs āplexatas: ſeu
circūdatas: ⁊ extremitatibuſ
mappularū: que a dextris de
pendent inuolutas ⁊ cooper
tas: ita tamē vt a medio ſup̄
videri poſſint. Diaconus au
tem qui oleuȝ ꝓ ſancto chriſ
mate portat a dextris vadit.
hos ſequūt̄ duodecim ſacer-
dotes p̄dicti bini ⁊ bini: qui-
bus ſic a ſacriſtia verſus pō-
tificem procedentibꝰ duo cā-
tores predicti cantāt verſus
ſequentes.

O redemptoꝛ ſume carmen temet concinentium.

Et choꝛus idem replicat. Deinde dicti duo cantoꝛes pꝛoſequunt̃ ſequentes verſus.

Audi iudex moꝛtuoꝛũ. vna ſpes credentium. audi voces pꝛoferentiũ donum pa cis pꝛemiũ. Choꝛus repetit. V.

O redemptoꝛ. Deinde dicti duo cantoꝛes ꝓſequunt̃. V.

Arboꝛ feta alma luce hoc ſacrãdũ ꝓtulit. fert hoc pꝛona pſens turba ſaluatoꝛi ſeculi.

Choꝛus repetit. V.

O redemptoꝛ. Tum illi duo cantoꝛes pꝛoſequunt̃. V.

Stãs ad aram humi ſupplex infulat⁹ põtifex. debitũ ꝑſoluit om̄e cõſecrato chꝛiſmate.

Choꝛus repetit. V.

O redemptor. Deinde illi duo cantores pſequunt̄. V.

Cōſecrare tu dignare Rex p

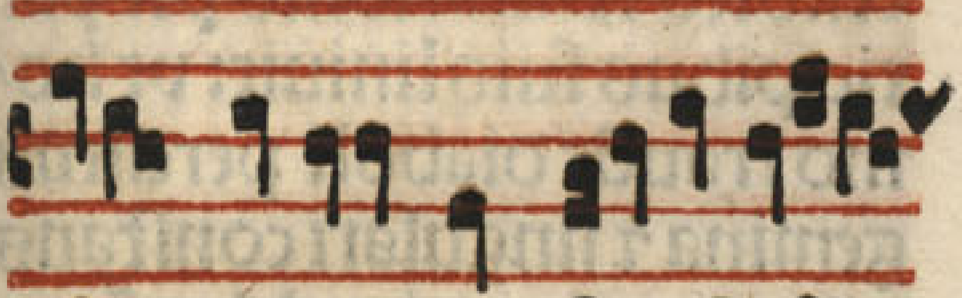

ṗennis patrie hoc ſignū oliue

viuū contra in ra demonū. Chorus repetit.

O redemptor. Eis igit̄ ordine p̄miſſo in p̄ſbyteriū eccłie cantādo verſus p̄miſſos puenientib⁹. crux cū cādelabris ⁊ incenſo ſituant̄ prope altare iuxta cornu Epłe. Archidiaconus. Diacon⁹ ⁊ Subdiaconus miniſtrantes: ſint circa pontificē hinc ⁊ inde. Sacerdotes vero duodecim parati iuxta eos duo cornua faciūt. ſex hinc ⁊ ſex illinc vertentes faciē ad altare: a laterib⁹ aſſiſtentes pontifici tanq̄z ei⁹ teſtes: et miniſterij ſacri chriſmatis cooperatores. Diaconi vero poſt tergū pōtificis ⁊ poſt eos Subdiaconi parati ſtant tāq̄z miniſtri ⁊ inſpectores. Interim Diaconi ampullas olei chriſmalis: et olei cathecuminoꝝ portantes: et Subdiacon⁹ cum balſamo ſe firmāt: quouſq̄z oēs p̄dicti i ſuis locis fuerint ordinati. Oībus itaq̄z diſpoſitis Diaconus ampullā olei chriſmalis ferēs: venit ante pontificē ⁊ Archidiacon⁹ illā inuolutā cū mappula quā diacon⁹ ipſe circa collū portauit de manu eius accipiēs: eā ſic inuolutā oſtēdit pōtifici ſedenti: ⁊ illā ſup menſam ante Epm̄ poſitam collocat diligenter: alio diacono āpullaꝫ aliā aſſidue īter brachia tenēte. Tūc Subdiaconus vaſculū cum balſamo portans: illud tradit Archidiacono q balſamū pontifici ſimiliter oſtendēs: ipſum ſup̄ menſā collocat. Tū pontifex depoſita mitra ſurgit: ⁊ verſus ad altare: habēs an̄ ſe ſup menſā ampullā olei chriſmalis ⁊ balſamū: ante oīa benedicit ipſū balſamū: dicēs.

¶ Benedictio Balſami. V.

Dominus vobiſcum. R.

Et cū ſpiritu tuo. Oremus.

Deus miniſteriorum cele
ſtium ⁊ virtutũ omniũ
preparator: noſtraſ queſum⁹
preces exaudi: ⁊ hãc odorife
ram ſicci corticis lachrymaꝫ:
que felicis virge ꝓfluendo ſu
dorem ſacerdotali nos opi
mat vnguento: acceptabilem
tuis p̄ſta myſterijs: ⁊ cõceſſa
benedictione ſancti ✠ fica. ꝑ
dominũ ⁊c. ℟. Amen.

Alia oratio. Oremus.

Creaturarũ omniuꝫ dñe
procreator: q̄ ꝑ Moy
ſen famulũ tuũ ꝑmiſtis her
bis: aromatum fieri p̄cepiſti
ſanctificationẽ vnguenti: cle
mentiam tuaꝫ ſuppliciter de
poſcimus: vt huic vnguento
qđ radix ꝓduxit ſtirpea: ſpi
ritualem gratiam largiendo:
plenitudinẽ ſancti ✠ ficatio
nis infundas. Sit nobis do
mine fidei hilaritate conditũ
ſit ſacerdotalis vnguẽti chriſ
ma perpetuũ: ſit ad celeſte ve
xillum impreſſione digniſſi
mum: vt quicũqꝫ baptiſmate
ſacro renati: iſto fuerit liquo
re peruncti: corporũ atqꝫ ani
marũ benedictioneꝫ pleniſſi
mam conſequant̄: ⁊ illi beate
fidei collato munere perhẽni
ter amplientur. Per dñm ⁊c.
℟. Amen. Deinde accepta mi
tra ſtans adhuc põtifex miſ
cet ſup. paterã: vel in aliquo
paruo vaſculo balſamũ cum
modico olei: de ãpulla chriſ
mali ſumpti dicens.

Oremus dominũ noſtrũ
omnipotentẽ: qui incõ
prehenſibilem filij ſui: ſibiqꝫ
coeterni: diuinitatẽ mirabili
diſpoſitione vere humanita
ti inſeparabiliter cõiunxit: et
cooperante gratia ſpirit⁹ ſan
cti: oleo exultationis pre par
ticipibus ſuis liniuit: vt ho
mo fraude diaboli perditus
gemina ⁊ ſingulari conſtans
materia ꝑhenni redderet̄: de
qua exciderat hereditati: qua
tenus hos ex diuerſis creatu
rarũ ſpeciebus liquores crea
tos: ſancte trinitatis ꝑfectio
ne bene ✠ dicat: ⁊ benedicen
do ſancti ✠ ficet: concedatqꝫ
vt ſimul permixti vnũ fiant:
et quicũqꝫ exterius inde per
unctus fuerit: ita interius li
niatur quod omnib⁹ ſordib⁹
corporalis materie carens: ſe
participem regni celeſtis effi
ci gratuletur. Per eundẽ do
minũ noſtruꝫ Jeſum xp̄m fi
lium ſuũ: qui cum eo viuit et
regnat i vnitate ſpiritus ſan
cti deus: per omnia ſecula ſe
culorũ. Quo facto ſedet pon
tifex retẽta mitra: ⁊ halat pla
ne tertio in modũ crucis ſuꝑ
os ampulle chriſmalis iuolu
te: ante eũ ſuꝑ menſaꝫ ſtãtis.

Deinde duodecim ſacerdotes parati: qui iuxta eum ſunt: ordinatim facientes reuerentiã ſacramento in altari poſito ⁊ Pontifici: ad menſam p̃dictã accedunt: ⁊ ſtantes ante eam ſinguli ſucceſſiue eodem modo vt pontifex fecerat: in modum crucis ſuper os ampulle p̃dicte halant. Tũ reuerentiam vt ſupra faciẽtes: ad loca ſua reuertũtur. Quo facto ſurgit pontifex ⁊ ſtans cũ mitra legendo dicit exorciſmuz chriſmalem: abſolute dicẽs.

¶ Benedictio chriſmatis.

Exorcizo te creatura olei: per deũ patrẽ omnipotentem: qui fecit celum ⁊ terram: mare: ⁊ omnia que in eis ſunt: vt omnis virtus aduerſarij: omnis exercitus diaboli: omniſq; incurſio: et omne fantaſma ſathane eradicetur ⁊ effugetur a te: vt fias omnibus qui ex te vngẽdi ſunt: in adoptionem filiorũ per ſpiritum ſanctũ. In nomie dei pa ✠ tris omnipotẽtis: ⁊ in charitate Jeſu ✠ xp̃i filij eius domini noſtri: qui cũ eo viuit ⁊ regnat deus: in vnitate eiuſdem ſpiritus ſancti. Deinde depoſita Mitra extenſis manibus ante pectus dicit Prefationem.

vbiqȝ gratias agere· Domīe
ſancte pater oīpotens eterne
deus· Qui in principio inter
cetera bonitatis et pietatis
tue munera· terraȝ ꝓducere
fructifera ligna iuſſiſti· inter
que hui⁹ pinguiſſimi liquor⁹
miniſtre oliue naſcerent̄· q̄rū

fruct⁹ ſacro chriſmati ꝺſerui-
rēt· Nā ⁊ Dauid ꝓphetico ſpi
ritu gratie tue ſacmēta p̄noſ-
cēs· vult⁹ nr̄os in oleo exila-
rādos eſſe cātauit· Et cū mū-
di crimīa diluuio quōdā ex-
piarent̄ effuſo· ſimilitudinē fu
turi muneris colūba demon

ſtrãs ꝑ oliue ramũ pacẽ terre
redditã nũciauit· Qđ i nouiſ
ſimis tꝑib⁹ manifeſtis eſt ef-
fectib⁹ declaratuꝫ cũ baptiſ-
matis aquis omniũ criminũ
cõmiſſa delẽtib⁹· hec olei vn-
ctio vult⁹ nr̃os iocũdos effici
at ac ſerenos· Inde etiã Moy
ſi famulo tuo mãdatũ dedi-
ſti· vt Aaron fratrẽ ſuũ prius
aqua lotũ ꝑ infuſionẽ huius
vnguẽti cõſtitueret ſacerdotẽ·
Acceſſit ad hoc amplioꝛ ho-
noꝛ cũ filius tuus Jeſus xp̄s
domin⁹ nr̃ lauari ſe a Johãne
vndis ioꝛdanicis exegiſſet·

vt ſpiritu ſancto in colũbe
ſimilitudine deſuper miſſo.
vnigenitum tuũ in quo tibi
optime cõplacuiſſe teſtimo
nio ſubſequẽtis vocis oſten-
deres. ⁊ hoc illud eſſe manife
ſtiſſime cõprobares. qḋ oleo
leticie pꝛe conſoꝛtibus ſuis
vngenduʒ Dauid voce ꝓphe-
tica ceciniſſet. Te igitur pꝛe-
camur domine ſancte pater
omnipotẽs eterne deus. per
eundẽ dominũ noſtrũ Jeſuʒ
xp̃m filiuʒ tuũ. vt hui⁹ crea-
ture pinguedineʒ ſancti ✠ fi-
care tua benedictione digne-

ris· et ſancti ſpirit⁹ ei admiſ-
cere virtutē· cooperante chꝛi
ſti filij tui potentia·a cui⁹ no
mine ſancto Chꝛiſma nomen
accepit· vnde vnxiſti ſacer-
dotes· Reges· Pꝛophetas et
martyres tuos·vt ſpiritua-
lis lauacri baptiſmo renouā
dis·creaturam chꝛiſmatis in
ſacramentū perfecte ſalutis·
viteqꝫ confirmes·vt ſancti-
ficatione vnctionis infuſa·
coꝛruptione pꝛime natiuita-
tis abſoꝛpta· ſanctū vniuſcu
iuſqꝫ tēplū· acceptabili vite
inocētie odoꝛe redoleſcat·vt

ſecundū cōſtitutionis tue ſa

cramentū. Regio ⁊ ſacerdota

li: ꝓpheticoq; honore ꝑfuſi

veſtimēto incorrupti mune-

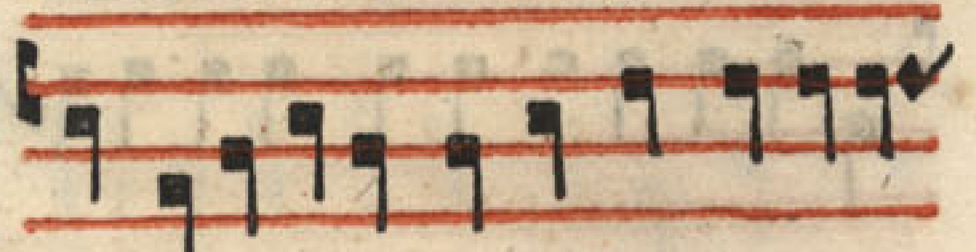

ris induant̄. vt ſit his q̄ rena

ti fuerit ex aq̄ et ſpiritu ſctō

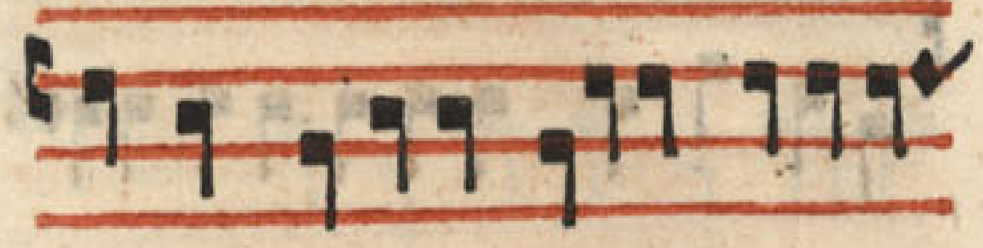

chriſma ſalutis. eoſq; eterne

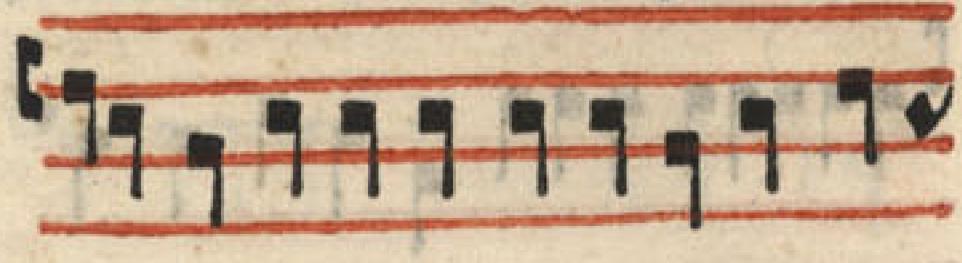

vite participes: ⁊ celeſtis reg

ni faciat eſſe cōſortes.

Quod ſequit̄ dicit plane legēdo: ita tamē ꝙ a circūaſtantibus audiri poſſit. Per eundē dn̄m noſtrū ieſum xp̄m filiū tuū: qui tecū viuit et regnat ī vnitate eiuſdem ſpirit⁹ ſancti deus: per oīa ſecula ſeculorū ℟. Amē. Prefatione hmōi finita pontifex balſamū cū illo modico oleo ex āpulla chriſmali ſumpto mixtū cōmiſcet ſctō chriſmati reponēs ipſuz in ampullā chriſmalē ⁊ dicēs

Hec cōmixtio liquorū fiat omnib⁹ ex ea punctis ꝓpitiatio ⁊ cuſtodia ſalutaris ī ſecula ſeculoꝝ. Tum diaconus qui ampullā chriſmalez d̄ ſacriſtia portauit: deponit mappulā ſiue velū de ipā ampulla: dimiſſa ei ſua ſerica veſte alba: quam antea habebat ⁊ pontifex capite inclinato ſalutat chriſma dicens.

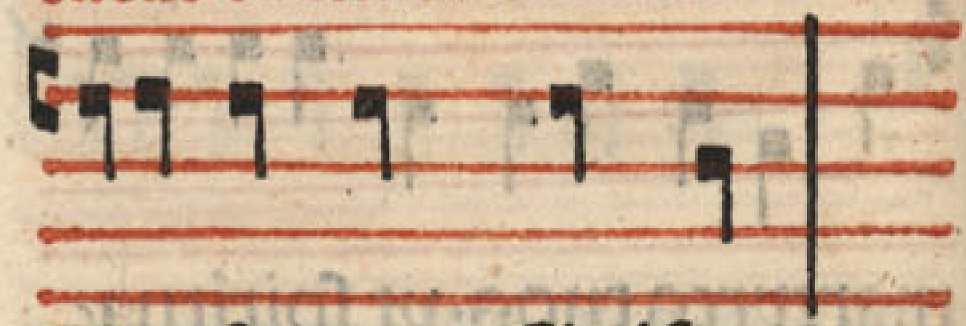

Aue ſanctum Chriſma.

Et hoc ſecūdo et tertio facit: ſemꝑ altius dicēdo: qd̄ poſtq̄z tertio dixerit: oſculatur labiū ampulle: quo facto ſedet

pontifex: ⁊ accipit mitrã. Tũ
ſinguli duodecim ſacerdotes
parati p̄dicti accedũt ſucceſſi-
ue per ordinẽ ad menſam ſu-
pra quam poſita eſt ampulla
chriſmatis. et factis reueren-
tijs ſacramẽto in altari poſi-
to ⁊ pontifici: tertio in varia
diſtantia genuflectũt coram
ampulla: qualibet vice ſemꝑ
altius dicẽdo ĩ tono p̄dicto.

Aue ſanctum Chriſma.
Quo tertio dicto labium am-
pulle reuerenter oſculant̃: et
ad ſua loca reuertuntur. quo
pacto ampulla in vno latere
mẽſe p̄dicte collocat̃. Et mox
Diaconus aliã ampullã: ſuã
veſte coopertã cũ oleo cathe-
cuminorũ ferens: accedit ad
p̄ſentiã pontificis: et ampul-
lam ipſam ſine mappula quã
Diaconus ipſe circa collũ re-
tinet: tradit Archidiacono: q
illam ſuſcipiẽs: eam oſtendit
pontifici: ⁊ collocat ſuꝑ men
ſam predictã: in medio ante
pontificem: ſuꝑ quã ampul-
lam ad ſtatim: tam ipſe pon-
tifex q̃ etiã duodecim p̄ſby-
teri p̄dicti: halent: put ſupra
de ampulla chriſmatis factũ
eſt. Quo facto pontifex ſur-
gens cũ mitra: ſubmiſſa vo-
ce legẽdo abſolute exorciſmũ
olei cathecuminorũ dicit.

¶ Benedictio olei
cathecuminorũ.

Exorcizo te creatura olei:
in noĩe dei pa ✠ tris oĩ-
potẽtis. ⁊ in noĩe Jeſu ✠ xp̄i:
⁊ ſpiritus ✠ ſancti: vt hac in-
uocatione indiuidue trinita-
tis: atq; vnius virtute deitat̃
om̄is nequiſſima virtus ad-
uerſarij: omnis ĩueterata ma-
licia diaboli: omnis violenta
incurſio: omne cõfuſum ⁊ ce-
cum fantaſma eradicet̃ ⁊ effu-
getur ⁊ diſcedat a diuinis ſa-
cramẽtis purificata in adop-
tionem carnis ⁊ ſpiritus. his
qui ex his vngendi ſũt: in re-
miſſionem omniũ peccatorũ
vt efficiant̃ eorũ corpora: ad
omnẽ gratiam ſpiritualẽ acci-
piendã ſanctificata. Per eun-
dem dominũ noſtrũ Jeſum
xp̄m filiũ ſuũ: qui cum eo et
eodem ſpiritu ſancto viuit ⁊
regnat deus: per omnia ſecu-
la ſeculoꝝ. Deinde depoſita
mitra pontifex ſtans benedi-
cit dictũ oleũ cathecumino-
rũ eadem voce dicens. ℣.
Dominus vobiſcum. ℟.
Et cũ ſpiritu tuo. Oremus.
Deus incrementorũ om-
niũ: et profectuũ ſpiri-
tualium remunerator: qui in

virtute ſpiritus ſancti: imbe-
cillarum mentiuꝫ rudimenta
confirmas: te oꝛamus domi
ne: vt emittere digneris tuaꝫ
bene ✠ dictionem ſuper hoc
oleum: ⁊ vẽturis ad beate re-
generatiõis lauacrũ: tribuas
per vnctionem huius creatu
re purgationeꝫ mentis ⁊ coꝛ-
poꝛis: vt ſi que illis aduerſã-
tiũ ſpirituũ inheſere reliquie
vel macule: ad tactum ſancti-
ficati olei hui⁹ abſcedãt. nul-
lus ſpiritalibus nequitijs lo
cus: nulla refugij ſit facultas
nulla inſidiantibus malis la-
tendi licentia relinquatᷣ. Sed
venientibus ad fidem ſeruis
tuis: ⁊ ſancti ſpiritus tui ope
ratione mũdãdis: ſit vnctio-
nis huius ꝑparatio vtilis ad
ſalutẽ: quam etiã per celeſtis
regenerationis natiuitatẽ: in
ſacramẽto ſunt baptiſmatis
adepturi. Per dominum no-
ſtrum Jeſum xp̄m filium tuũ
qui venturus eſt iudicare vi-
uos ⁊ moꝛtuos: et ſeculũ per
ignem. ℟ Amen. Deinde põ-
tifex ⁊ ſucceſſiue duodecim ſa
cerdotes p̄dicti reuerenter ſa
lutant oleum ipſum: dicẽtes
tertio in tono lectionis.

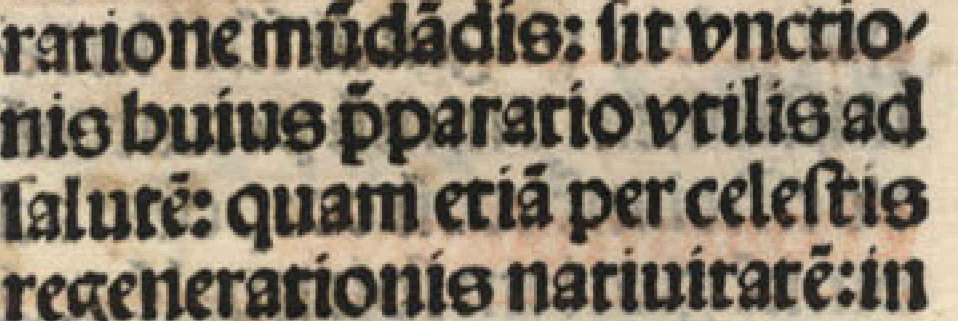

Aue ſanctum oleum.

Et poſtq̃ꝫ tertio id fecerint:
oſculantᷣ os ipſius ampulle:
pꝛout ſupꝛa de chꝛiſmate po-
ſitum eſt. His itaqꝫ peractis
ambe ampulle per dictos du
os Diaconos eo oꝛdine ⁊ de-
coꝛe quo delate fuerãt: ad ſa-
crarium ſiue ſacriſtiam ꝓceſ-
ſionaliter repoꝛtentur. Inte-
rim dum repoꝛtanᷣ duo pꝛe-
miſſi cantoꝛes cantant hos
verſus.

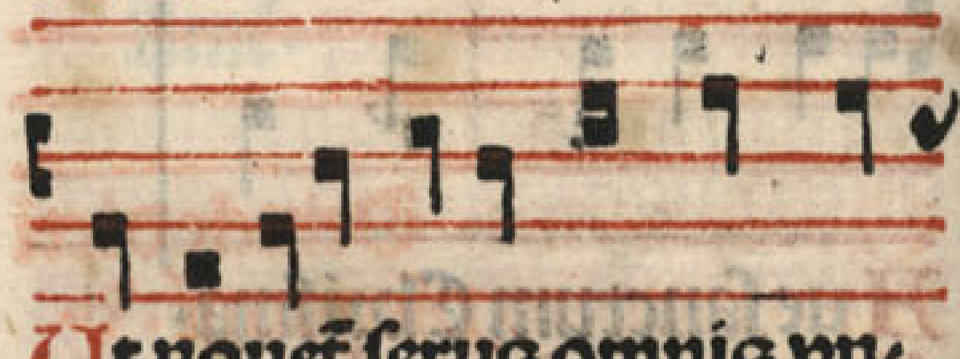

Ut nouetᷣ ſexus omnis vn-

ctione chꝛiſmatis: vt ſanetur

ſauciata dignitatis gloꝛia.
Choꝛus replicat totum. ℣.

O redemptoꝛ. Tum dicti
duo cantoꝛes ꝓſequunᷣ. ℣.

Uota mẽte ſacro fonte aufu-

gant̄ crimina· iūcta fronte

ſacro ſctā influūt chriſmata·

Chorus replicat· ℣·

O redemptor· Deinde dicti duo cantores, pſequunt̄· ℣·

Corde natus ex parentis al-

uum iplens virginis pāde

vitam claude mortem· conſe-

crato chriſmate·

Chorus replicat· ℣·

O redemptor· Quo replicato dicti duo cantores proſequuntur verſum·

Sit hec dies feſta nobis ſecu-

lorū ſeculis· ſit ſacrata vera

laude· nec ſeneſcat tempore·

Chorus replicat· ℣·

O redemptor· Uetus autē chriſma et oleum cathecuminorū ac infirmorum: ſi quod remāſerat: in ampullis ponitur i lampadibus eccleſie ante ſacramentū vt comburat̄· Reliquū autē quod eſt i pixidibus ſiue capſulis cū bombice igni comburit̄· et nouū deinde cū noua bombice in pixidibus ſiue capſulis ipo-

nitur. Interim dũ chriſma et oleum cathecuminorũ ad ſacriſtiam portant: pontifex ſedens cum mitra lauat man9. Deinde redit ad altare et proſequit miſſam: vt in miſſali habetur. et dicto Placeat. dat benedictionẽ. et denunciant indulgentie per eũ cõceſſe: quibus denunciatis Pontifex ſignat altare dicẽs Euangeliũ ſancti Johannis: et accedit ad faldiſtoriũ vbi ſacras veſtes deponit vſq; ad ſtolam: quã et omnia alia paramenta que ſub ipſa ſtola habet: retinet: et deſup pluuiale violatiũ accipit. Diaconus vero qui põtifici in altari miniſtrauit: ſacramentũ p craſtina die conſecratũ: reponit ad locũ cõuenientẽ ad hoc ordinatũ. Interim parant per Sacriſtã: aut alium ad quẽ ſpectat: in loco cõuenienti et cõſueto: p mandato fiendo. Credentia cum mappa cõgruenti. ſup quam ponunt duo aut tria bacilia: cum totidẽ bucalibus. vnuz bacile cũ tredecim mantilib9 plicatis: ſi pauperib9 lauãdi ſunt pedes. Alioquin ſi canonicis cum totidez mantilib9 quot ſũt canonici. Aliud bacile cũ pecunijs: pauperibus lotis donãdis: in mõticulis ſeparatim poſitis. Lintheuz pontifici loturo cingendum Vas aque calide ad ſufficientiam. Vas aque frigide etiam ad ſufficientiã. Flores et herbe odorifere pro lauãdis. Bacile cum bucali et mantili pro lotione manuuz pontificis. Thuribulũ cuz igne Nauicella et incenſo. Liber Euãgeliorum. Liber pro pontifice ad dicenduz orationem poſt lotionem. Duo candelabra cuz cereis ardentibus. Pulpitus pro Euangelio decantando. Sedilia ordinata pro lauandis. Faldiſtoriũ p pontifice Quibus omnibus paratis: et miſſa cũ veſperis completis. Põtifex paratus Amictu: alba: cingulo: ſtola et pluuiali violatijs: ac Mitra ſimplici: cuz canonicis et clero eccleſie ſue: ac Diacono et Subdiacono in eorũ habitu: in quo in miſſa pontifici ſeruierũt ei aſſiſtentib9: procedit ad locum capitularẽ eccleſie: vel aliũ cõſuetum. In quo lauandi: ſiue ſint. xiij. pauperes: ſiue canonici eccleſie: put ĩ aliquibus locis ſeruat: ſtant apud ſedilia ſibi parata. Pontifex autẽ in faldiſtorio in conuenienti loco ibidem ſibi ordinato ſedet. Tũ Diaconus accedit cũ Thuriferario ante pontificẽ qui imponit incenſum more

cõſueto· deinde idem Diaconus coram pontifice genuflexus: medius inter duos ceroferarios capitibus inclinatis ſtantes: petit benedictionez: qua obtenta: vadit ad locum vbi Euangeliũ eſt dicturus· precedentibus Thuriferario Ceroferarijs et Subdiacono in eodez loco dicens: ſignãs: ⁊ thurificans more cõſueto· Euangelium ſm Johannẽ·

Ante diez feſtũ paſce: ſciẽs Jheſus quia venit hora eius ⁊c· vt in miſſali· Interim pontifex ſtat ſine mitra verſus ad Diaconũ cantantẽ· Finito Euãgelio· Subdiaconꝰ portat librum apertum pontifici: qui oſculatur illũ: ⁊ incenſatur more cõſueto· Tum cantores incipiũt ⁊ pſequuntur Antiphonam·

Mandatum nouum do vobis ⁊c· et alia prout in miſſali habenᷓ· Pontifex vero depoſito pluuiali precingitur lintheo mundo: ⁊ accepta mitra accedit ad lauãdos in ſuis ſedibꝰ ſedentes: vbi a dextris eius ſit ſcutifer· in ſiniſtra habens peluim: floribus ⁊ herbis odoriferis ornatam· ⁊ in dextra bucale cum aqua calida· Unus Capellanus bacile tenens cũ mappulis ꝓ lotis tergendis· Alius capellanus bacile tenẽs cũ pecunijs pauperibus lotis donandis· Tũ pontifex genuflexus cum mitra: lauat vnicuiqꝫ pedẽ dextrum: quem deinde mappula munda tergit: ⁊ oſculatur· et ſi lotus pauper eſt: mappulã ipſam cũ pecunijs ad voluntatem ipſiꝰ pontificis in elemoſynaz dat ipſi loto· Si vero loti ſint canonici: eis neqꝫ mappula neqꝫ pecunie dant· lotis omnibus pontifex ſurgit: reuertitur ad faldiſtoriũ ſuuz: deponiᷓ ei lintheus: ſedet cum mitra: lauat manus ⁊ tergit· tum ſurgit: imponiᷓ ſibi Pluuiale violaceũ predictum: et detecto capite: dicit voce intelligibili·

Pater noſter· qꝺ ſecrete cõplet· deinde dicit· ℣.

Et ne nos inducas in tẽptationem· ℟.

Sed libera nos a malo· ℣.

Tu mãdaſti mãdata tua dñe ℟· Cuſtodiri nimis· ℣.

Tu lauaſti pedes diſcipulorum tuoꝝ· ℟· Opera manuũ tuarũ ne deſpicias· ℣.

Dñe exaudi orõnẽ meã· ℟·

Et clamor meꝰ ad te vẽiat· ℣.

Dominus vobiſcum· ℟·

Et cũ ſpiritu tuo· Oremus·

Adeſto dñe q̃ſumꝰ officio ſeruitutis nr̃e: ⁊ quia tu diſcipulis tuis pedes lauare

dignat⁹ es: ne deſpicias opera manuū tuaꝝ que nobis retinenda mādaſti: vt ſicut hic a nobis exterioꝛa abluunẗ inquinamēta: ſic a te omniū noſtrum interioꝛa lauenẗ peccata: qđ ipſe pſtare digneris: q viuis ꝛ regnas deus: per oīa ſecula ſeculoꝛum. ℞. Amen. Quo facto oēs diſcedunt.

¶ Oꝛdo ad Conciliū pꝛouinciale ſeu Synodū celebꝛādū.

Conciliū pꝛouinciale ſeu Synodus celebꝛaẗ hoc modo. Sacerdotes ꝛ clerici vniuerſi qui ad Concilium pꝛouinciale ſeu Synoduꝫ de iure vel conſuetudine venire teneneẗ. cōueniunt in ciuitate vel alio loco pꝛout pontifex oꝛdinauerit. Prima autē die Cōcilij ſeu Synodi: mane cōueniūt in eccleſia ī qua debet Conciliuꝫ ſeu Synodus celebꝛari: vbi pontifex miſſaꝫ audit: qua finita paraẗ faldiſtoriū ante mediuꝫ altaris iuxta inferioꝛē gradum per quē ad altare aſcendiẗ: ꝛ alia ſedes in plano altaris. poterit tñ faldiſtoꝛiuꝫ ſuo tpe loco ſecūde ſedis cū tēpus erit poni. Pontifex vero Amictu: ſtola: pluuiali rubeis: ꝛ mitra pꝛecioſa induit: quib⁹ paratus: baculum paſtoꝛalē manū ferens: accedit coꝛaꝫ altari. Diacono ꝛ Subdiacono patis rubeis: ſeu tēpoꝛi cōuenientib⁹ oꝛnamentis: ac ſi in Miſſa ſeruire deberēt: ipſū hinc ꝛ inde aſſociantib⁹. et ibi ante faldiſtoriū ſibi paratum genuflexus depoſita Mitra incipit ſcola pſequente Antiphonam.

Ps. Saluū me fac deus qm̄ intrauerunt aque: vſqꝫ ad animam meam.

Infixus ſum in limo profun
di: ⁊ nō eſt ſubſtantia.
Ueni in altitudinem maris:
⁊ tempeſtas dimerſit me.
Laboraui clamās rauce facte
ſūt fauces mee: defecerūt ocu
li mei dū ſpero in deū meū.
Multiplicati ſūt ſup capillos
capitis mei: q oderūt me ḡtis
Confortati ſunt qui pſecuti
ſūt me inimici mei iiuſte: que
nō rapui tunc exoluebam.
Deus tu ſcis īſipientiā meā:
⁊ delicta mea a te nō ſunt ab
ſcondita.
Nō erubeſcāt in me qui expe
ctāt te dñe: dñe virtutum.
Non cōfundant̄ ſup me: qui
querunt te deus iſrael.
Quoniā propter te ſuſtinui
obprobrium: operuit confu
ſio faciem meam.
Extraneus factus ſum fra
tribus meis: ⁊ peregrinus fi
lijs matris mee.
Quoniaꝫ zelus dom⁹ tue co
medit me: ⁊ obprobria expro
brātiū tibi ceciderūt ſup me.
Et operui in ieiunio animaꝫ
meam: ⁊ factum eſt in obpro
brium mihi.
Et poſui veſtimentū meū ci
liciū: ⁊ fact⁹ ſū illis ī pabolā.
Aduerſum me loquebant̄ q
ſedebāt in porta: ⁊ in me pſal
lebant qui bibebant vinū.
Ego vero orationeꝫ meā ad
te dñe: tēpus beneplaciti de⁹
In multitudine miſericordie
tue exaudi me: in veritate ſa
lutis tue.
Eripe me de luto vt nō infi
gar: libera me ab his qui ode
rūt me: ⁊ de pfūdis aquarū.
Nō me demergat tempeſtas
aque: neqꝫ abſorbeat me pro
fundum: neqꝫ vrgeat ſup me
puteus os ſuum.
Exaudi me dñe qm̄ benigna
ē miſericordia tua: ſcdm mul
titudinem miſerationū tuaꝝ
reſpice in me.
Et ne auertas faciem tuam a
puero tuo: quoniaꝫ tribulor
velociter exaudi me.
Intende aīe mee ⁊ libera eam
pter īimicos meos eripe me
Tu ſcis improperiuꝫ meum
⁊ confuſionem meam: ⁊ reue
rentiam meam.
In conſpectu tuo ſunt oēs q
tribulāt me: īproperiuꝫ expe
ctauit cor meū ⁊ miſeriam.
Et ſuſtinui qui ſimul cōtri
ſtaret̄ ⁊ nō fuit: ⁊ qui cōſola
retur ⁊ nō inueni.
Et dederūt in eſcā meā fel: ⁊
ī ſiti mea potauerūt me aceto
Fiat menſa eoꝝ corā ipſis in
laqueū: ⁊ in retributiones ⁊ ī
ſcandalum.
Obſcurentur oculi eoruꝫ ne
videant: ⁊ dorſum eorū ſem
per incurua.

Effunde ſup eos iram tuã: ⁊ furoꝛ ire tue cõphendat eos.
Fiat habitatio eoꝛum deſerta: ⁊ in tabernaculis eoꝛũ nõ ſit qui inhabitet.
Quoniã quẽ tu pcuſiſti pſecuti ſunt: ⁊ ſup doloꝛẽ vulnerum meoꝛũ addiderũt.
Appone iniquitatez ſup iniquitatem eoꝛuz: et nõ intrent in iuſticiam tuam.
Deleant̄ de libꝛo viuentiũ: ⁊ cũ iuſtis nõ ſcribant̄.
Ego ſum pauper ⁊ dolẽs: ſalus tua deus ſuſcepit me.
Laudabo nomẽ dei cũ cantico: ⁊ magnificabo eũ ĩ laude.
Et placebit deo ſup vituluz nouellum: coꝛnua pꝛoducentem ⁊ vngulas.
Videãt paupes ⁊ letent̄: querite deũ ⁊ viuet aĩa veſtra.
Qm̃ exaudiuit paupes dñs: ⁊ vinctos ſuos nõ deſpexit.
Laudent illũ celi ⁊ terra: mare ⁊ omnia reptilia in eis.
Qm̃ deus ſaluã faciet ſyon: ⁊ edificabunt̄ ciuitates iude.
Et inhabitabũt ibi: ⁊ hereditate acquirent eam.
Et ſemen ſeruoꝛũ eius poſſibit eam: ⁊ qui diligũt nomen eius habitabunt in ea.
Gloꝛia patri. Sicut erat.
Deinde repetit̄ aña. Incepto pſalmo pontifex ſedet et accipit mitrã: ſic manens quouſqꝫ pſalmus finiat̄ ⁊ aña repetatur: qua repetita: depoſita mitra ſurgit ⁊ ſtans verſuſ ad altare dicit Oꝛemus.
Omnipotens ſempiterne de⁹: q miſericoꝛdia tua nos ĩcolumes ĩ hoc loco ſpecialiter aggregaſti: mẽtes noſtras queſum⁹ paraclytus: q a te pꝛocedit illumĩet: ⁊ inducat in omnẽ ſicut tuus ꝓmiſit filius veritatez: cunctoſqꝫ in tua fide ⁊ caritate coꝛꝛoboret: vt excitati a tpali ſynodo ꝓficiam⁹ ad eterne felicitatiſ augmentuꝫ. Per eundẽ dñm noſtrũ Jeſum xp̃m filiuꝫ tuũ qui tecũ viuit ⁊ regnat in vnitate ſpiritus ſancti deus: per oĩa ſecula ſeculoꝝ. ℞. Amen.
Finita oꝛatione pontifex accepta mitra ꝓcũbit ſupꝛa faldiſtoꝛiũ pꝛedictũ. Alijs omnib⁹ genuaflectentib⁹: ⁊ cãtores dicũt Letaniã ꝓut habet̄ ſup̃ ſub oꝛdinatiõe ſubdiaconi. Et poſtq̃ꝫ dictum fuerit.
Ut obſequiuꝫ ſeruitutis noſtre tibi ratiõabile facias. Te rogamus audi nos. Põtifex ſurgit et baculum paſtoꝛalez in ſiniſtra tenẽs ſtans verſuſ ad Cõciliũ ſeu Synodũ dicit
Ut hoc p̃ſens c oncilium ſeu hanc p̃ſentẽ ſynodum viſitare: diſponere: ⁊ bene ✠ dicere digneris. ℞. Te rogamus au

di nos· pducẽs ſignuȝ cru-
cis pariter ſup oẽs: quo fa
cto iteruȝ accumbit: cantori-
bus Letaniam pficientibus:
qua dicta ſurgũt oẽs ꝛ pōti-
fex depoſita mitra dicit ſtãs
verſus ad altare· Oremꝰ· ꝛ mi
niſtri· Flectamꝰ genua leuate

Da queſumus eccleſie tue
miſericors deus: vt ſpi-
ritu ſancto congregata: ſecu-
ra tibi deuotione ſeruire me-
reatur· Per dominũ noſtruȝ
Jeſum xp̄m filium tuum qui
tecum viuit ꝛ regnat in vnita
te eiuſdeȝ ſpiritꝰ ſancti deus:
per omnia ſecula ſeculorum·
Et reſpondetur ab omnibus
Amen· Deinde pōtifex accep-
ta mitra aſcendit ad ſedẽ ſibi
paratam in plano altaris: ita
vt in ea ſedens dorſum ſuum
vertat ad altare· Et ipōnit in
cenſum in thuribulũ ꝛ bñdi-
cit more ſolito Diaconꝰ Dal-
matica indutꝰ pcedẽtibꝰ thu-
riferario ꝛ duobus cerofera-
rijs: ꝛ Subdiacono tunicella
induto tempori conuenienti
bus: ſeu rubeis· Benedictiōe
accepta a pontifice: cantat in
loco conuenienti·

Euangelium ſcd̃m Lucam·

In illo tēpore: Cōuocatis
Jeſus duodecim apoſto-
lis: dedit illis virtutẽ ꝛ pote-
ſtatem ſup oīa demonia: ꝛ vt
languores curarẽt: ꝛ miſit il-
los pdicare regnũ dei: ꝛ ſana
re infirmos: ꝛ ait ad illos· Ni
hil tuleritis ĩ via: neqȝ virgã:
neqȝ perã: neqȝ panẽ: neqȝ pe
cuniã: neqȝ duas tunicas ha-
beatis· Et in quãcũqȝ domũ
intraueritꝭ ibi manete: ꝛ inde
ne exeatis· Et quicũqȝ nō re-
ceperit vos: exeuntes de ciui
tate illa: etiã puluerẽ pedũ ve
ſtroꝝ excutite in teſtimoniũ
ſup illos· Egreſſi autẽ circui-
bãt p caſtella: euãgelizãtes et
curãtes vbiqȝ· Quo finito li-
ber Euãgelioꝝ apertꝰ p Sub-
diaconũ portat̃ pōtifici: per
eũ oſculandꝰ: q ꝛ deinde incẽ
ſat̃· Quo facto pontifex ipſe
ante ſedẽ ſuã pdictã depoſita
mitra verſus ad altare: ac alij
oẽs in locis ſuis genuflectũt
Cũ pōtifex ſic genuflexꝰ: inci
pit cantando ſcola ꝓſequen-
te hymnum·

Veni creator ſpiritus· Et di
cit totus ꝓut habet̃ ſup̄ ſub
ordinatione pbri· Finito pri
mo verſu pōtifex ſurgit: ſtãs
ꝟſus ad altare ſine mitra vſ-
qȝ ad finem hymni· ſimiliter
oẽs alij cũ pontifice ſurgũt·
Expleto hymno oẽs ſedẽt in

ſilẽtio: ⁊ pontifex accepta mi
tra ſedẽs in ſede ꝑdicta ſupra
in plano altaris poſita eos ſi
placet ĩ hãc ſentẽtiã alloquit̃

Venerabiles conſacerdo-
tes: ⁊ fratres noſtri dile
ctiſſimi. Miſſis dño precib⁹
oportet vt ea que de diuinis
officijs vel ſacris ordinibus
aut etiam de veſtris morib⁹ ⁊
neceſſitatibus eccleſiaſticis: a
nobis cõferenda ſunt: cũ cha
ritate ⁊ benignitate vnuſqſqȝ
veſtrũ ſuſcipiat: ſũmaqȝ reue
rentia quantũ valet domino
adiuuãte ꝑficiat: vel que emẽ
datione digna ſunt: omni de-
uotione vnuſquiſqȝ fideliter
ſtudeat emẽdare: ⁊ is cui for-
te quod dicet̃ aut agetur diſ-
pliceat: ſine aliquo ſcrupulo
cõtentionis: palam corã om-
nibus conferat: quaten⁹ deo
mediante: ⁊ hoc ad optimum
ſtatũ ꝑueniat: ita vt neqȝ diſ
cordans cõtentio ad ſubuer-
ſioneȝ iuſticie locũ inueniat.
Neqȝ iterũ in perquirenda ve
ritate vigor veſtri ordinis vl'
ſollicitudo tepeſcat. Poſt al-
locutionẽ huiuſmõi: vel pri⁹
ꝓut magis placuerit pontifi
ci: fit per aliquem virum do-
ctum idoneũ ſermo: in quo
tractatur de diſciplina eccle-
ſiaſtica: de diuinis myſterijs
⁊ de correctione morũ in cle-
rum: ſcđm ea que põtifici vi-
debũtur. Et mox poſt ſermo
nẽ: querele ſi que ſint audiun
tur. Poſtremo caritatiue mo
nent̃ omnes: qđ durante Cõ-
cilio ſeu Synodo ipſa hone-
ſte ſe habeant: in domib⁹ ⁊ ex
tra: ita ꝙ eorũ conuerſatio ce
teris ſit merito in exemplum
Quo facto ſurgit pontifex et
ſolẽniter oĩb⁹ bñdicit dicens
Sit nomẽ dñi benedictũ ⁊c.
more cõſueto: qua data diſce
dũt oẽs. Secũda die cõueniẽ
tib⁹ iterũ oĩbus in eccleſia: fi-
nita miſſa pontifex parat⁹ vt
ſupra ꝓcedit corã altari. Dia
cono ⁊ Subdiacono paratis
vt ſup̃ ipſum aſſociantib⁹. et
ibi in faldiſtorio ante mediũ
altar' iuxta ĩferiorẽ ğduȝ ſibi
ꝑato genuflex⁹ depoſita mi-
tra ĩchoat ſcola ꝓſeqnte añaȝ

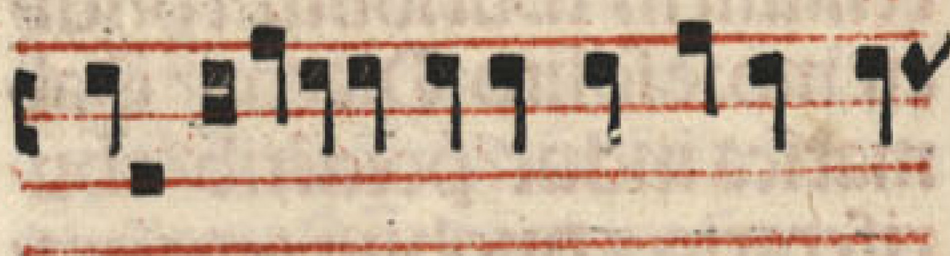

Propitius eſto peccatis no

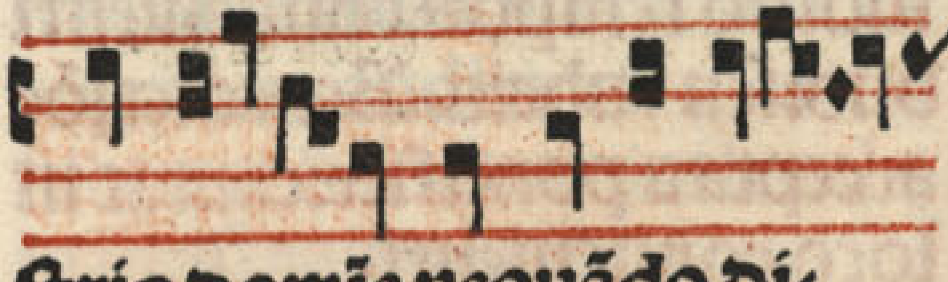

ſtris domĩe nequãdo di-

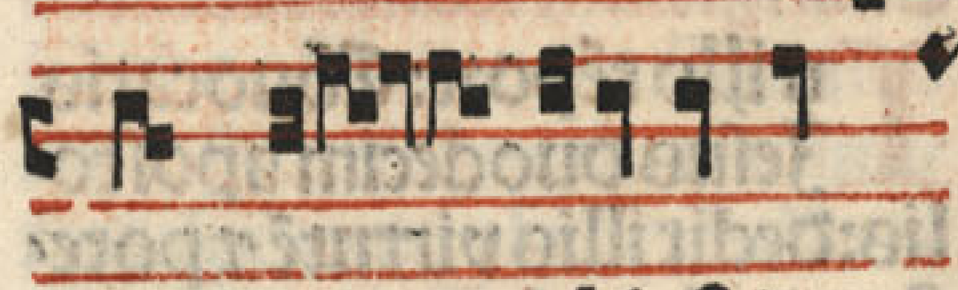

cant gen tes vbi eſt deus

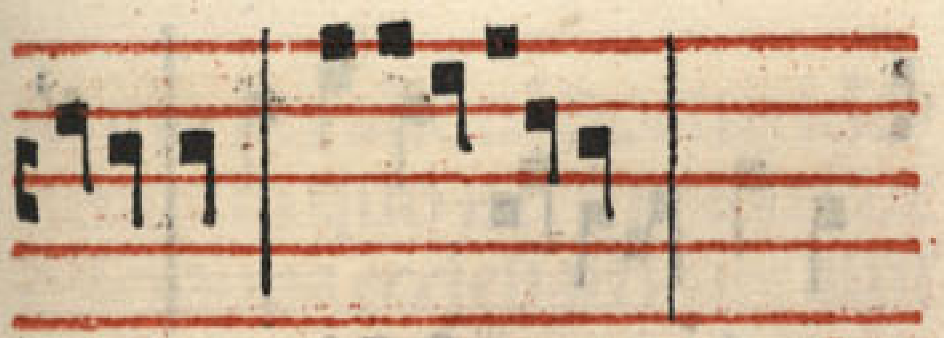

eorum. Euouae. Ps.

Adiuua nos de⁹ ſalutaris noſter: ꝛ ꝓpter gloriā nominis tui dñe libera nos: ꝛ ꝓpitius eſto peccatis noſtris propter nomen tuum.

Ne forte dicant in gentibus vbi eſt de⁹ eorū: ꝛ innoteſcat in nationibus coram oculis noſtris.

Ultio ſanguis ſeruoꝝ tuoꝝ q̄ effuſus eſt: introeat in ꝯſpectu tuo gemit⁹ cōpeditorū.

Secundū magnitudinē brachij tui: poſſide filios mortificatorum.

Et redde vicinis noſtr⁹ ſeptuplum in ſinu eorū: improperium ipſorum quod exprobrauerunt domine.

Nos autem populus tuus ꝛ oues paſcue tue: ꝯfitebimur tibi in ſeculum.

In generatiōe ꝛ generationē: annūciabimus laudem tuā.

Gloria patri. Sicut erat.

Deinde repetit̄ aña. Incepto pſalmo pontifex ſedet ꝛ accipit mitram: ſic manens quouſq̄ pſalmus finiatur: ꝛ antiphona repetat̄: qua repetita: depoſita mitra ſurgit: et ſtās verſus ad altare dicit Orem⁹

Mentibus noſtris queſumus dñe ſpiritum ſanctum benign⁹ infunde: quatenus in nomīe tuo collecti: ſic in cūctis teneam⁹ cū moderamine pietatis iuſticiā: vt hic a te in nullo diſſentiat voluntas noſtra: ſed ſemꝑ rationabilia meditantes: que tibi ſūt placita: ꝛ dictis exequamur ꝛ factis. Per dñm ꝛc. ℟. Amen

Alia oṙo. Oremus. ꝛ miniſtri dicūt. Flectam⁹ genua: leuate

Deus qui nos iuſticiā loqui: ꝛ que recta ſunt ꝑcipis iudicare: tribue nobis vt neq̄ iniquitas ī ore: neq̄ prauitas īueniatur in mente: vt puro cordi purior ſermo conſentiat: oſtendat̄ in opere iuſticia: neq̄ appareat dolus ī lingua: ſ; ex corde veritas ꝓferatur. Per dñm ꝛc. ℟. Amē

Poſt hec pōtifex accepta mitra: aſcendit ad planū altaris ſedens in ſede ſeu faldiſtorio ibidem ſibi parato. Tum accedit Diaconus cum thuriferario: ꝛ pontifex imponit incenſum quod primo: deinde Diacono benedicit: qui procedit ad locū conſuetū: cantat Euangeliū: ſignat ꝛ incenſat vt heri. Pontifice ante ſedem predictā ſine mitra verſus ad Diaconū ſtante.

Euangelium ſcḋm Lucam.

In illo tēpoꝛe: Deſignauit Jeſus ⁊ alios ſeptuagintaduos: et miſit illos binos ante faciem ſuā: in omnē ciuitatē ⁊ locū: quo erat ipſe venturus: ⁊ dicebat illis. Meſſis quidē multa: operarij autem pauci. Rogate ergo dominū meſſis: vt mittat operarios ī meſſem ſuā. Jte: ecce ego mitto vos ſicut agnos inter lupos. Nolite poꝛtare ſacculū: neqꝫ peram: neqꝫ calciamēta: ⁊ neminē per viam ſalutaueritis. Jn quācūqꝫ domū intrauerit⁹: pꝛimū dicite. Pax huic domui. Et ſi ibi fuerit filius pacis: requieſcet ſup illū pax veſtra. Sin autem: ad vos reuertet᷑. Jn eadem autē domo manete: edētes ⁊ bibētes que apud illos ſunt. Dignus eſt enī operari⁹ mercede ſua. Nolite trāſire de domo in domū Et in quācūqꝫ ciuitateꝫ intraueritis: ⁊ ſuſceperit vos: māducate que apponunt᷑ vobis ⁊ curate infirmos: qui in illa ſunt: ⁊ dicite illis. Appꝛopinquabit in vos regnum dei.

Quo finito ⁊ per pontificem libꝛo oſculato: ⁊ ipſo incenſato. Pōtifex ſine mitra ante ſedem ꝑdictā: verſus ad altare ac alijs omnibus ī ſuis locis genuflexis incipit ſcola pꝛoſequente hymnum.

Veni creatoꝛ ſpiritus. Et dicitur totus ꝓut habet᷑ ſupꝛa in oꝛdinatiōe ꝑſbyteri. quem ſcola ꝓſequit᷑ vt ī pꝛimo die. Finito pꝛimo verſu pontifex ſurgit: ſtās verſus ad altare: detecto capite vſqꝫ ad finem hymni. Simili modo faciūt omnes alij. Expleto hymno: omnes ſedēt in ſilentio. Tūc pontifex ſedens in ſede ꝑdicta cum mitra. Conciliuꝫ ſeu Synodū his verbis alloquitur ſi velit.

Venerabiles ⁊ dilectiſſimi fratres noſtri: opoꝛtet vt ſicut heſterna die amonuimus benignā manſuetudinē veſtraꝫ de diuinis officijs: et ſacris altar⁊ gradib⁹: aut etiā de moꝛib⁹ veſtris ⁊ neceſſitatibus eccleſiaſticis: quecūqꝫ renouāda vel emēdanda ſūt. caritas omniuꝫ vr̄m vbicūqꝫ nouerit aliqua emendatione cōdigna: in mediū ꝓferre nō ambigat: vt ꝑ veſtre charitatis ſtudiuꝫ diuino largiente ſubſidio: ad optimū ꝑueniat ſtatum: ad laudem noīs Jeſu xp̄i domini noſtri. Poſt allocutionē huiuſmōi: vel pꝛius ſi magis placet pontifici: fit

ſermo per aliquē doctuꝫ ido neum: in quo iterū tractet̄ de diſciplina eccleſiaſtica: ⁊ alijſ quibus pontifici videbitur. Quo finito leguntur Conſtitutiones p Conciliū ſeu Synodum approbādē: quib⁹ lectis habito ſcrutinio: que placēt per patres confirmātur. His peractis pontifex ſurgit benedicit omnibus ſolemniter vt heri. deinde omnes diſcedūt.

¶ Die tertia ꝯuentione facta in eccleſia. Finita miſſa pōtifex paratus vt heri: aſſiſtentibus ſibi Diacono ⁊ Subdiacono paratis: genuflexus in faldiſtorio iuxta inferiorem gradū ante mediuꝫ altaris ſibi parato: depoſita mitra incipit ſcola pſequente añam.

Exaudi nos dn̄e: quoniā benigna ē miſericordia tua ſm̄ multitudineꝫ miſerationū tuarū reſpice nos dn̄e. Saluum me fac deus ps. quoniāītrauerūt aque: vſqꝫ ad animā meaꝫ. Et dicit̄ totus prout habetur ſupra ī primo die. Deinde repetit̄ antiphona. Incepto pſalmo pōtifex ſedet ⁊ accipit mitrā: ſic manēs quouſqꝫ pſalmus finiat̄: ⁊ aña repetat̄: qua repetita. depoſita mitra: ſurgit et ſtans verſus ad altare dicit.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne de⁹: qui ſacro verbi tui oraculo promiſiſti. vbi duo vel tres in nomine tuo cōgregati eſſent: te mediū fore. adeſto propiti⁹ cetui noſtro: et cor noſtrum illumina miſericors deus: vt a bono miſericordie tue nullaten⁹ oberremus: ſed rectum iuſticie tue tramitem in omnib⁹ teneam⁹. Per dominū noſtrum Jeſum xp̄m filium tuū ⁊c. ℟. Amen.

Alia oratio. Oremus. ⁊ miniſtri dicūt. Flectamus genua Leuate.

Deus qui populis indulgentia cōſulis: ⁊ amore dominaris: da eis ſpiritū ſapiētie tue: quib⁹ dediſti regimen diſcipline: vt de pfectu ſanctaꝝ ouium: fiant gaudia eterna paſtorū. Per dn̄m noſtrū Jeſum xp̄m filium tuuꝫ: qui tecū viuit ⁊ regnat in vnitate ſpirit⁹ ſancti deus: p oīa ſecula ſeculorum. ℟. Amen.

Poſt hec pōtifex accepta mitra: aſcendit ad planum altaris: ſedens in ſede ſeu in faldiſtorio ibideꝫ ſibi parato. Tū accedit Diaconus cū Thuriferario: et Pontifex imponit incenſum. Deinde benedicit Diacono: qui pcedit ad locū cōſuetum: cantat Euangeliū ſignat ⁊ incenſat vt heri. Pō

tifice ante ſedem p̄dictã ſine mitra verſus ad Diaconũ ſtã te. Euangeliũ ſm Mattheum

In illo tēpore. Reſpiciens Jeſus ĩ diſcipulos ſuos. dixit Symoni Petro. Si peccauerit ĩ te frater tuus. vade et corripe eum inter te ⁊ ipſum ſolum. Si te audierit: lucrat⁹ eris fratrem tuũ. Si autem te nõ audierit: adhibe tecum adhuc vnũ vel duos: vt in ore duorum vel triũ teſtium ſtet omne verbũ. Quod ſi nõ audierit eos: dic eccleſie. Si aũt eccleſiam nõ audierit: ſit tibi ſicut ethnicus ⁊ publicanus Amen dico vobis. Quecũq; alligaueritis ſup terrã: erũt ligata ⁊ in celo. Et quecunq; ſolueritis ſup terram: erũt ſoluta ⁊ in celo. Iterũ dico vobis: quia ſi duo ex vobis cõſenſerint ſup terrã: de omni re quãcunq; petierint: fiet illis a patre meo qui ĩ celis eſt. Ubi enĩ ſunt duo vel tres cõgregati in noĩe meo: ibi ſum in medio eorũ. Tunc accedēs ad eũ Petrus dixit. Domine quotiēs peccauerit in me frater meus et dimittam ei? vſq; ſepties? Dixit illi Jeſus. Non dico tibi ſepties: ſed vſq; ſeptuagies ſepties. Quo finito ⁊ per pontificem libro oſculato: ⁊ ipſo incenſato. Pontifex ſine mitra ante ſedem predictã verſuſ ad altare: ac alijs omnibus in locis ſuis genuflexis: incipit ſcola proſequēte hymnum.

Ueni creator ſpiritus. Et dicitur totus. prout habet̃ ſup̃ in ordinatiõe p̄ſbyteri. Finito primo verſu. Pontifex ſurgit ſtans verſus ad altare: detecto capite vſq; ad finē hymni. Simili modo faciunt oēs alij. Expleto hymno omnes ſedēt in ſilentio. tunc Pontifex ſedens in ſede predicta cũ mitra. Concilium ſeu Synodũ his verbis alloquitur ſi velit. poterit tamē huiuſmodi allocutionẽ obmittere: et q̄ eius loco ſi placebit: p aliquem doctum idoneũ de his que in allocutione continentur: ⁊ alijs oportunis ſermo fiat cõmittere.

Uenerabiles ⁊ dilectiſſimi fratres. Cõuenit vt ea q̃ eccleſiaſticis officijs ⁊ ſacerdotalibus gradibus: vel etiã canoniciſ ſanctionib⁹: ꝓpter diuerſas occupationes: aut qđ negare nõ poſſumus: propter noſtrã aliorũq; deſidiã nõ tam pleniter vt oporteret

executa ſunt: omniū veſtrum vnanimi ꝯſenſu et voluntate requirant̄: ⁊ humiliter coꝛam charitate veſtra recitent̄: et q̄ condigna ſunt emendatione ad melioꝛē ſtatum auxiliante domino deducant̄: ⁊ cui foꝛtaſſe aliquid diſplicet: qꝺ digeſtuꝫ eſt charitati veſtre: oī benignitate et modeſtia intimare non differat: quatenus totum qꝺ noſtra Pꝛouinciali ſeu Synodali cōuentiōe ſiue conſtitutione ſtatutū fuerit vel renouatū: abſqꝫ omni contrarietate: concoꝛdia ſancte pacis: ab omnibꝰ eque cuſtodiatur ac teneatur: ad augmentuꝫ eterne beatitudinis omniū noſtrū. Poſt hec leguntur Cōſtitutiones ſi que ſint per Conciliuꝫ ſeu Synodum appꝛobāde: quibꝰ lectis ⁊ per patres ſi placet ꝯfirmatis: ac omnibus terminatis. Pontifex ſedens cum mitra: omniū oꝛationibus ſe cōmēdat. Deinde legūtur nomina omniū: qui Concilio ſeu Synodo intereſſe debent: ⁊ p̄ſentes ad ſua nomina ſurgunt: ⁊ reſpondent. Adſum. Abſentes vero notant̄: ⁊ per pontificem debita pena mulctant̄. Demū Pōtifex adhuc in ſede p̄dicta cū mitra ſedens ſi placet congregatos admonet et exhoꝛtat̄ ſub hmōi verbis.

Fratres cariſſimi conſacerdotes ⁊ coopatoꝛes nr̄i. Nouit fraternitaſ veſtra nos licet indignos locum tenere Aaron. vos autem Eleazari ⁊ Ithamari. Nos fūgi vice. xij. apoſtoloꝛuꝫ. vos autē. lxxij. diſcipuloꝛum. Nos paſtoꝛes veſtros eſſe. vos autē animarū vobis cōmiſſaruꝫ. Nos de vobis. vos autē de plebibus vobis cōmendatis domino noſtro Jeſu xp̄o rationeꝫ eſſe reddituros. Igit̄ vt in die tremēdi iudicij inter bonos diſpēſatoꝛes iueniamur: admonemus ⁊ obſecramus fraternitatem veſtrā: vt vita ⁊ conuerſatio veſtra ſit irrepꝛehenſibilis. ¶ In domibꝰ veſtris mulieres non cohabitent. ¶ Omni nocte ad nocturnas hoꝛas ſurgite. ¶ Officiuꝫ veſtrū hoꝛis certis decantate. ¶ Miſſam ieiuni tm̄: et nō in veſtibꝰ cōmunibꝰ: ſed ſacris: Amictu: alba: cingulo: manipulo: ſtola ⁊ caſula veſtimentis nitidis que ad alios vſus nō ſeruiant parati: deuote et religioſe celebꝛate ⁊ in ea coꝛpus ⁊ ſanguinem domini noſtri Jeſu xp̄i cum omni reuerētia ⁊ tremoꝛe ſumite. ¶ Coꝛpoꝛalia ⁊ palle et lino fieri debent ⁊ ſint mūdiſſima: que et

alia linthea ac vaſa ſacra pro-
prijs manib⁹ abluite et exter-
gite diligēter. ¶ Altare ſit co-
opertū mūdis lintheis ſaltē
tribus diuerſis: ad qđ nulla
mulier accedat. Et deſuꝑ ni-
hil ponat̄ niſi reliquie: ac res
ſacre ⁊ ꝓ ſacrificio oportune.
¶ Miſſalia. Gradalia. Lectio
naria ⁊ Antiphonaria veſtra
ſint completa ⁊ perfecta.
¶ Eccleſie veſtre bene ſint co
operte et munde. ¶ In ſacri-
ſtijs ſiue ſecretarijſ aut iuxta
altare maius ſit locus aptus
ad infundendū aquā ablutio
nis corporaliū ⁊ lintheorum
vaſorū: ⁊ aliarū rerum ſacra-
rū: ac manuū poſtq̄z ſanctuz
chriſma aut oleuz cathecumi-
norū vel infirmorū tractraue-
ritis. Ibiqz pendeat vas cum
aqua mūda pro lauandis ma
nibus ſacerdotū ⁊ alioꝝ qui
rem ſanctā ⁊ officiū diuinum
ſunt pacturi: ⁊ prope lintheū
mundū ad illas abſtergendū
¶ Atria eccleſie ſint bene mu-
nita. ¶ Nullus ſine ſcitu ⁊ cō
ſenſu noſtro per poteſtatē ſe
cularem eccleſiam obtineat.
¶ Nullus eccleſiaz ad quā in-
titulat⁹ eſt dimittat: ⁊ ad aliā
queſtus gratia ſe transferat.
¶ Nullus plures eccleſias ſi
ne titulo ⁊ contra ſacrorū ca
nonū diſpoſitiones nanciſci

preſumat. ¶ Nulla tn̄ etiam
vna eccleſia inter plures diui
datur. ¶ Null⁹ extra eccleſiaz
in locis nō cōſecratis aut cal
caribus indut⁹: vel cultellis
extra pendentibus celebret.
¶ Null⁹ alteri⁹ parrochianuz
niſi itinerantē: ⁊ tūc de recto-
ris ſui licētia ad cōmunionez
recipiat. ¶ Nullus ī alterius
parrochia abſqz ꝓprij ſacer-
dotis licentia miſſaz celebret
¶ In celebratione quiſqz cali
cem ⁊ oblata non circulo aut
digitorū vacillatione vt qui
dam faciūt: ſed iūctis ⁊ exten
ſis digitis cruce ſignet: ſicqz
benedicat. ¶ Calix et patena
ſint aurei vel argētei: nō erei
aut auricalchei: vitrij vel lig-
nei. ¶ Quiſqz pbr̄ clericū ha-
beat vl' ſcolarē qui cū eo pſal-
mos cantet. Epiſtolā. lectio-
nem legat: et in miſſa reſpon-
deat. ¶ Ipſe quoqz pbr̄ infir-
mos viſitet ⁊ recōciliet: ⁊ iux
ta Aplm̄ ꝓpria manu cōmu-
nicet ⁊ oleo ſancto inungat.
¶ Nullus p̄ſumat tradere cō
munionē laico aut femine ad
ferenduz infirmo. ¶ Null⁹ ꝓ
baptizandis infantibus ſiue
adultis aut infirmis reconci
liandis: aut mortuis ſepeliē-
dis premiū vel mun⁹ exigat.
¶ Per negligētiā veſtrā nul-
lus infans ſine baptiſmo: et

adultus ſine cõmunione pe-
reat. ¶ Nullꝰ veſtrũ ſit ebrio-
ſus aut litigioſus. ¶ Nullus
arma ferat. ¶ Nullus canum
aut auiũ iocis inſeruiat: ſeu ĩ
tabernis bibat. ¶ Quiſqꝫ ve-
ſtrum quantũ ſapit de Euan
gelio dñico ꝛ ceteris feſtiuis
diebus ſue plebi annunciet.
¶ Verbum domini ꝑdicate.
¶ Curaꝫ pauperũ peregrino-
rum: viduarũ: et orphanorũ
habete: ipſoſqꝫ ꝑegrinos ad
prandium veſtrum vocate.
¶ Eſtote hoſpitales: alijs ex-
inde bonũ exẽplũ ꝓhibẽtes.
¶ Singulis diebꝰ dñicis an-
te Miſſam aquã qua populꝰ
aſpergat̃ bñdicite: ad qđ vas
propriũ habetote. ¶ Vaſa ſa-
cra ꝛ veſtimenta ſacerdotalia
nolite negociatori aut taber-
nario in pignus dare. ¶ Mi-
nus digne penitentem cuiuſ-
cunqꝫ rei gratia ad recõcilia-
tionẽ nõ adducite: nec ei recõ
ciliatiõis teſtioniũ ꝓhibete.
¶ Vſuras non exigite. ¶ Nec
facultates veſtras poſt ordi
nationẽ veſtraꝫ acqſitas alie-
nate: qm̃ eccleſie ſunt. ¶ Nul-
lus etiã res: poſſeſſiones aut
mancipiũ eccleſie vendere: cõ
mutare: aut quocũqꝫ igenio
preſumat alienare. ¶ Nullus
decimam alterius recipiat.
¶ Nullꝰ penitentẽ: carnẽ man
ducare aut vinũ bibere ĩuitet
niſi pro eo tunc elemoſynã fe
cerit. ¶ Quiſqꝫ fontes baptiſ
males lapideos habeat bene
mundos: quos ſi habere nõ
poterit vas aliud ad hoc opꝰ
ſolum deputatum teneat.
¶ Omnibꝰ parrochianis ve-
ſtris ſimbolũ ꝛ orationẽ dñi
cam et ieiunia quatuor tẽpo-
rum ꝛ alia eccleſie mãdata ſi-
gnificate obſeruãda. ¶ Ante
quadrageſimam quarta feria
populũ ad cõfeſſionẽ admo-
nete: ꝛ cõfeſſis iuxta qualita-
tẽ criminũ penitentiã ĩiũgite
¶ Tribus tẽporibꝰ in ãno id
eſt Natalis dñi: Paſce: ꝛ Pen-
thecoſtes oẽs fideles accedẽ
ad cõmunionẽ corporis dñi
noſtri Jeſu xp̃i inuitate: et ne
deſit quin ſaltem in paſca cõ
municent. ¶ Certis tẽporibꝰ
coniugatos ab vxoribꝰ abſti
nere exhortemini. ¶ Nullꝰ ve
ſtrum rubeis aut viridibꝰ ve
ſtibꝰ vtat̃. ¶ Diem dñicã ꝛ ce
teras feſtiuitates abſqꝫ ope-
re ſeruili a veſpa ad veſperaꝫ
celebrari docete. ¶ Cantus ꝛ
choreas mulierũ ĩ atrio eccle
ſie fieri ꝓhibete. ¶ Incãtatio
nes ſup mortuos nocturnis
temporibꝰ a vulgo fieri ꝯſue-
tas ſub cõteſtatiõe dei oĩpo-
tentis vetate. ¶ Cũ excõmu-
nicatis nolite cõmunicare.